Fornleifaskráning

vegna deiliskipulags í landi Úlfljótsvatns í Grafningshreppi í Árnessýslu

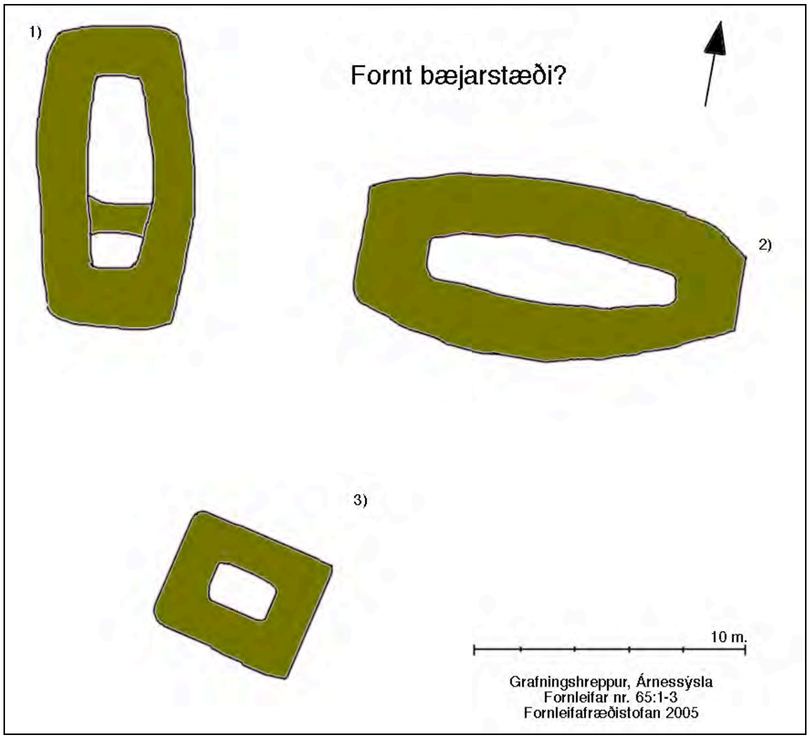

Bjarni F. Einarsson

2005

Forsíðumyndin sýnir afstöðu einstakra rústa við meintan fornbæ sem fannst á Skógarnefi, skammt norður af Fossá. Fleiri rústir eru líklega á svæðinu, en vegna skógarins er ekki hægt að skera úr um það í bili (vetrarskoðun gæti leitt fleiri rústir í ljós). Teikn. B.F.E.

FORNLEIFAFRÆÐISTOFAN

© Bjarni F. Einarsson
Unnið fyrir Orkuveitu Reykjavíkur
September 2005

1 Inngangur

Að beiðni Línuhönnunar hf, fyrir hönd Orkuveitu Reykjavíkur, kannaði Fornleifafræðistofan fyrirhugað sumarbústaðaland í landi Ölfusvatns í Grafningshreppi, Árnessýslu, vegna vinnu að aðal- og deiliskipulagi svæðisins. Í fyrsta áfanga (aðalskráning vegna aðalskipulags, sjá Bjarni F. Einarsson 2005) var nær allt svæðið kannað á vettvangi með tilliti til þeirra fornleifa sem heimildir geta um (sjá mynd 1 og 2). Voru allar fornleifar GPS mældar og þær merktar inn á loftmynd. Fyrir lá skýrsla um allar fornleifar sem heimildir eru um, en þær voru ekki staðsettar á kort og ekki GPS mældar. Um var að ræða svæðisskráningu (Birna Gunnarsdóttir og Orri Vésteinsson 1997).

Að lokinni aðalskráningu var hafist handa við deiliskráningu, en þá voru fornleifar m.a. teiknaðar, ljósmyndaðar, metnar, þeim lýst sbr. fornleifaskránna. Að auki var fornleifa leitað á öllu svæðinu með því að ganga það og kanna á vettvangi. Niðurstaða þessarar síðari skráningar er efni þessarar skýrslu.

Ein breyting hefur verið gerð á númerum fornleifa frá aðalskráningu, en hún er að fornleifar við Úlfljótsvatn eru færðar undir aðalnúmerið 70:1-9, en ekki 3:1-9.

Sérstaklega skal tekið fram að syðsta svæðið í landi Úlfljótsvatns, tungan sem gengur til suðurs frá Selflötum, var ekki könnuð ítarlega né skráð til fulls. Þar var aðeins gerð aðalskráning að beiðni verkkaupa, en deiliskráning látin bíða síns tíma. Þrjár fornleifar voru skráðar á þessu svæði og engin þeirra færð inn á loftmynd. Verður það að bíða þess að svæðið fari í deiliskipulag. Ein af þessum fornleifum, landamerkjavarða sem nefnist Efjumýrarvarða fannst ekki þrátt fyrir leit. Trúlega er hún samt á svæðinu og verður væntanlega nákvæmlega staðsett þegar og ef deiliskipulagið á svæðinu fer í gang.

Vettvangsvinna deiliskráningarinnar fór fram í september 2005. Hver staður fékk eitt númer og fornleifar á viðkomandi stað, einar eða fleiri, fengu sitt undirnúmer. Þannig getur einn staður geymt einar eða fleiri fornleifar. Hvert sveitarfélag hefur eigið númerakerfi frá 1 – n. Byrjað var á næsta lausa númeri í gagnagrunni Fornleifafræðistofunnar. Aðeins þrjár fornleifar höfðu áður verið skráðar (aðalskráning) í Grafningshreppi, en það voru minjar þriggja selstaða, rústir selstöðunnar á Selflötum, Villingavatnssels og ónefnt sel í landi Stóra Háls. Allar þessar minjar voru skráðar í sambandi við mat á umhverfisáhrifum Búrfellslínu 3A (Bjarni F. Einarsson 1997).

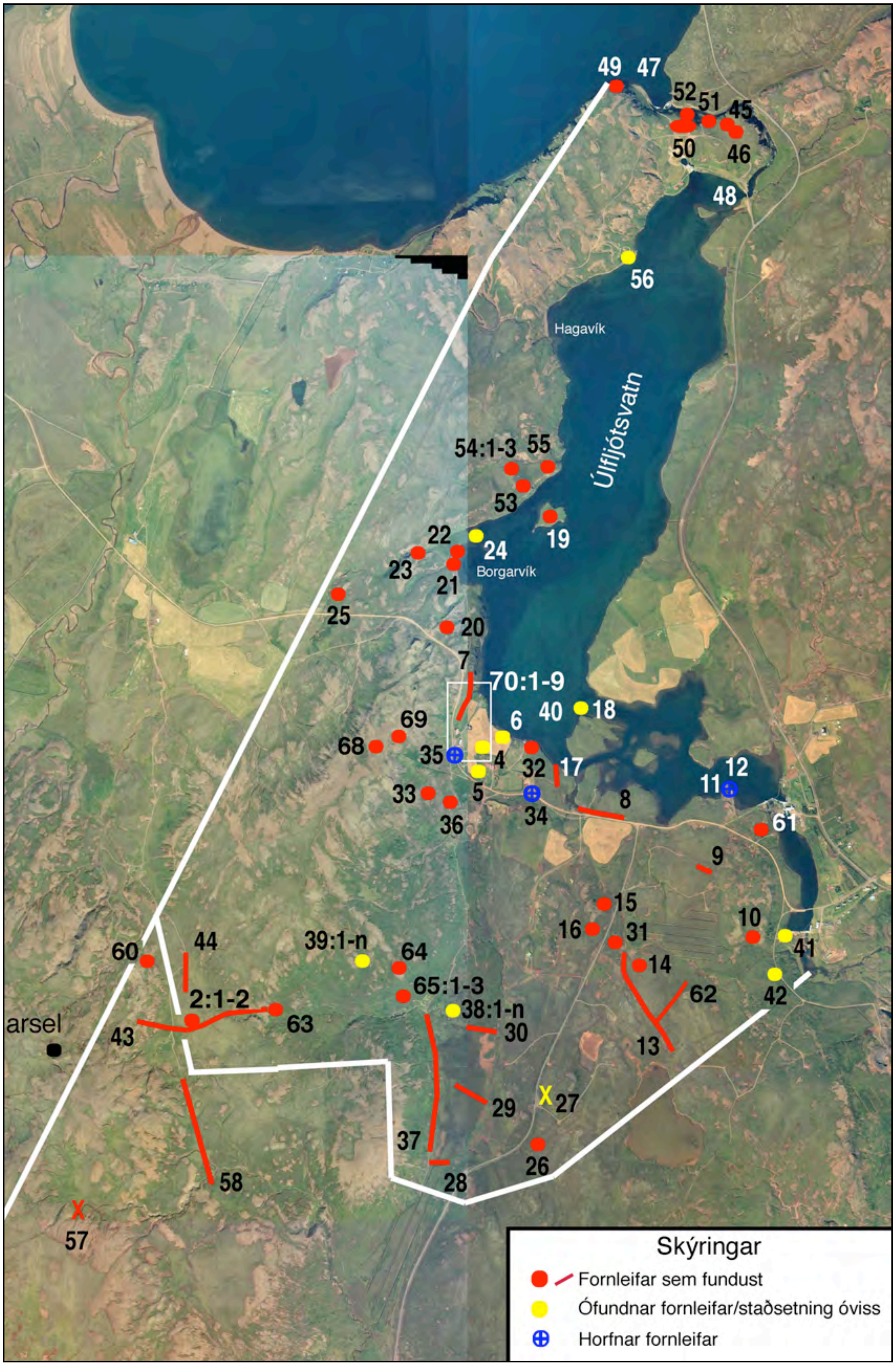

Mynd 1. Yfirlit yfir staðsetningu allra hinna skráðu fornleifa í landi Úlfljótsvatns. Á myndina vantar syðsta hluta jarðarinnar og staðsetningu þriggja fornleifa sem þar eru. Hvít lína sýnir svæðið sem deiliskráð var. (Ljósm. Loftmyndir ehf. Viðbætur BFE).

Í tengslum við aðalskráninguna var farið í gegnum nokkrar heimildir, svo sem Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns, Örnefnaskrá, Árbók Hins íslenska fornleifafélags, og Friðlýsingarskrá. Þessar heimildir voru skoðaðar á ný eftir efnum og ástæðum.

Fulltrúi verkkaupa var Hafsteinn Helgason hjá Línuhönnun hf. Ýmsar gagnlegar upplýsingar veittu ábúendur á Úlfljótsvatni og Villingavatni. Kann ég þessum aðilum bestu þakkir fyrir ánægjuleg samskipti.

Mynd 2. Staðsetning fornleifa nr. 70:1-9 og nokkura til. (Ljósmynd: Loftmyndir ehf. Viðbætur BFE).

Nr.	Teg.	Fj.	Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Varðv.gildi	Minjagildi	Mótv.aðgerðir[1]
2:1-2	Selstaða	3	Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	Hátt	Hátt	Rannsókn
2:1	Sel og rúst	2	Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	Hátt	Hátt	Rannsókn
2:2	Rúst	1	Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	Talsvert	Talsvert	Rannsókn
4:1	Rúst (eyðibýli?)	1	Ábúð	Talsverð	Sléttað	1550-1990	Talsvert	Talsvert	Rannsókn
5:1	Rúst (eyðibýli?)	1	Ábúð	Talsverð	Sléttað	1550-1900	Talsvert	Talsvert	Rannsókn
6:1	Rúst (eyðibýli?)	1	Ábúð	Talsverð	Sléttað	1550-1900	Talsvert	Talsvert	Rannsókn
7:1	Fornleið	1	Vegagerð	Talsverð	Lélegt	1550-1900	Lítið	Lítið	GPS mæling
8:1	Fornleið	1	Ábúð	Talsverð	Lélegt	1550-1900	Lítið	Lítið	GPS mæling
9:1	Fornleið	1	Ábúð	Talsverð	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Lítið	GPS mæling
10:1	Fjárborg	1	Raflína	Lítil	Ágætt	1550-1900	Talsvert	Talsvert	Rannsókn
11:1	Stekkur	1	Horfinn	-	-	- -	-	-	
12:1	Ferjustaður	1	Efnistaka	Mikil	Lélegt	1550-1900	Lítið	Lítið	Engar
13:1	Fornleið	1	Ábúð	Lítil	Ágætt	1550-1900	Lítið	Lítið	GPS mæling
14:1	St. tengdur þjóðtrú	1	Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	Lítið	Lítið	Engar
15:1	Eyktarmark	1	Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900	Talsvert	Lítið	Prufuhola
16:1	Rúst?	1	Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900	Talsvert	Talsvert	Prufuhola
17:1	Garður	1	Landeyðing	Lítil	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Lítið	Snið
18:1	St. tengdur þjóðtrú	1	Landeyðing	Mikil	Lélegt	1550-1900	Lítið	Lítið	Engar
19:1	St. tengdur þjóðtrú	1	Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	Lítið	Lítið	Prufuholur
20:1	Rúst	1	Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	Lítið	Talsvert	Rannsókn
21:1	Rústir	2	Vatnsrof	Talsverð	Ágætt	1550-1900	Talsvert	Talsvert	Rannsókn
22:1	Rúst	1	Vatnsrof	Talsverð	Ágætt	1550-1900	Talsverð	Talsverð	Rannsókn
23:1	Fjárskjól	1	Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	Talsvert	Lítið	Rannsókn
24:1	Mógrafir	X	Vatnsrof	Mikil	-	1550-1900	Ekkert	Lítið	Engar
25:1	Refagildra og varða	1	Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Lítið	Rannsókn
26:1	Landamerkjasteinn	1	Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	Talsvert	Lítið	Engar
27:1	Kolagrafir	X	Vegagerð	Talsverð	-	1550-1900	Ekkert	Lítið	Engar
28:1	Landamerkjagarður	1	Skepnur	Talsverð	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Lítið	Snið
29:1	Áveitugarður	1	Skepnur	Talsverð	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Lítið	Snið
30:1	Áveitugarður	1	Skepnur	Talsverð	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Lítið	Snið
31:1	Rúst?	1	Ekkert	Ekkert	Ágætt	1550-1900	Talsvert	Talsvert	Prufuholur
32:1	Rúst	1	Landeyðing	Lítil	Lélegt	1550-1900	Talsvert	Talsvert	Rannsókn
33:1	Eyktarmark	1	Ábúð	Talsverð	Lélegt	1550-1900	Talsvert	Lítið	Prufuhola
34:1	Rúst	1	Horfin	-	-	-	Ekkert	Ekkert	Engar
35:1	Rúst	1	Horfin	-	-	-	Ekkert	Ekkert	Engar
36:1	Fjárhús	1	Skógrækt	Talsverð	Ágætt	1550-1900	Talvert	Talsvert	Rannsókn
37:1	Fornleið	1	Umferð	Litil	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Lítið	GPS mæling
38:1	Rústir	X	Fundust ekki	-	-	-	-	-	Framkv.eftirlit
39:1	Stekkir	X	Fundust ekki	-	-	-	-	-	Framkv. eftirlit
40:1	Ferjustaður	1	Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	Lítið	Lítið	Engar
41:1	Rústir	X	Fundust ekki	-	-	-	-	-	Framkv. eftirlit
42:1	Rústir	2-3	Fundust ekki	-	-	-	-	-	Framkv. eftirlit
43:1	Fornleið	1	Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	Lítið	Lítið	GPS mæling
44:1	Fornleið	1	Vegagerð	Lítil	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Lítið	GPS mæling
45:1	Rúst	1	Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	Lítið	Lítið	Snið og pruf.
46:1	Rúst	1	Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	Lítið	Lítið	Prufuholur
47:1	Ferjustaður	1	Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	Lítið	Litið	Engar
48:1	Ferjustaður	1	Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	Lítið	Lítið	Engar
49:1	Fjárskjól m m.	1	Hrun	Talsverð	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Lítið	Prufuholur
50:1	St. tengdur þjóðtrú	3	Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	Lítið	Lítið	Prufuholur
51:1	Fjárskjól	1	Hrun	Lítil	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Lítið	Prufuholur

[1] Þegar mótvægisaðgerðir eru metnar er gengið út frá því að ekki sé hægt að tryggja öryggi fornleifanna.

52:1	Fjárskjól	1	Hrun	Lítil	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Lítið	Prufuholur
53:1	Rúst	1	Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	Talsvert	Talsvert	Rannsókn
54:1-3	Rústir	3	Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900	Talsvert	Talsvert	Rannsókn
54:1	Fjárhús	1	Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Lítið	Prufuholur
54:2	Rúst	1	Ekkerrt	Engin	Ágætt	1550-1900	Talsvert	Talsvert	Prufuholur
54:3	Varða	1	Ekkert	Engin	Lélegt	1550-1900	Lítið	Lítið	Ljósm. o.fl.
55:1	Rúst	1	Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900	Talvert	Talsvert	Rannsókn
56:1	Uppsátur	1	Byggingar	Mikil	-	1550-1900	Lítið	Lítið	Engar
57:1	St. tengdur þjóðtrú	1	Ekkert	Engin	-	1550-1900	Ekkert	Ekkert	Engar
58:1	Fornleið	1	Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Litið	GPS mæling
59:1	Landamerkjavarða	1	Fannst ekki	-	-	1550-1900	-	-	Leita betur
60:1	Rúst	1	Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900	Talsvert	Talsvert	Rannsókn
61:1	Rúst	1	Ekkert	Engin	Lélegt	1900-	Ekkert	Lítið	Teikn.
62:1	Fornleið	1	Ábúð	Mikil	Ágætt	1550-1900	Lítið	Lítið	GPS mæling
63:1	Rúst	1	Ekkert	Ekkert	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Litið	Prufuholur
64:1	Vörður	2	Ábúð	Lítil	Lélegt	1550-1900	Lítið	Lítið	Ljósm. o.fl.
65:1-3	Eyðibýli	3	Skógur	Lítil	Ágætt	-1550	Hátt	Hátt	Rannsókn
65:1	Rúst	1	Skógur	Lítil	Ágætt	-1550	Hátt	Hátt	Rannsókn
65:2	Skáli	1	Skógur	Lítil	Ágætt	-1550	Hátt	Hátt	Rannsókn
65:3	Rúst	1	Skógur	Lítil	Ágætt	-1550	Hátt	Hátt	Rannsókn
66:1	Varða	1	Ekkert	Engin	Lélegt	1550-1900	Lítið	Lítið	Ljósm. o.fl.
67:1	Varða	1	Ekkert	Engin	Lélegt	1550-1900	Lítið	Lítið	Ljósm. o.fl.
68:1	Varða	1	Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Litið	Ljósm. o.fl.
69:1	Byrgi	1	Ekkert	Ekkert	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Lítið	Prufuholur
70:1-9	Búsetuminjar	9	Ábúð	Lítil	Sæmilegt	1550-1900	Talvert	Talsvert	Rannsókn
70:1	Bæjarstæði	1	Ábúð	Lítil	Sléttað	1550-1900	Talsvert	Talsvert	Rannsókn
70:2	Rúst	1	Horfin	-	-	-	Ekkert	Ekkert	Engar
70:3	Vatnsból	1	Vatn	Mikil	-	1550-1900	Lítið	Lítið	Engar
70:4	Vatnsból	1	Vatn	Talsverð	Sæmilegt	1550-1900	Lítið	Lítið	Engar
70:5	St. tengdur þjóðtrú	1	Ábúð	Lítil	Ágætt	1550-1900	Lítið	Lítið	Engar
70:6	Rúst	1	Horfin	-	-	-	Ekkert	Ekkert	Engar
70:7	Rúst	1	Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	Lítið	Lítið	Prufuholur
70:8	St. tengdur þjóðtrú	1	Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	Lítið	Lítið	Engar
70:9	Blótsteinn	1	Horfinn	-	-	-	Ekkert	Ekkert	Engar
68 staðir		***>93 fornleifar***							

Tafla 1. Hinar skráðu fornleifar í landi Úlfljótsvatns. Nánari upplýsingar í fornleifaskrá. Ekki hefur verið tekið tillit til hættunnar á raski vegna sumarbústaðalóða þar sem nákvæm staðsetning þeirra liggur ekki fyrir. Athygli skal vakin á því að aðalblað fornleifa nr. 70:1-9 hefur ekki verið gert. Ástæðan er sú að bærinn er ekki kominn í eyði. Af þeim sökum er kirkjugarðurinn ekki skráður sem fornleifar því yngstu grafirnar þar eru frá 1965 og 1968.

2 Skráningin

Á hinu kannaða svæði eru engar friðlýstar fornleifar, en bent skal á að skv. þjóðminjalögum frá 2001 eru allar fornleifar friðaðar og sumar friðlýstar. Þeim má enginn, hvorki landeigandi, framkvæmdaaðili né nokkur annar spilla, granda né úr stað færa, nema með leyfi Fornleifaverndar ríkisins (10. gr.). Því eru allar þær fornleifar á svæðinu, sem eldri eru en 100 ára, friðaðar skv. lögunum (Þjóðminjalög 2001).

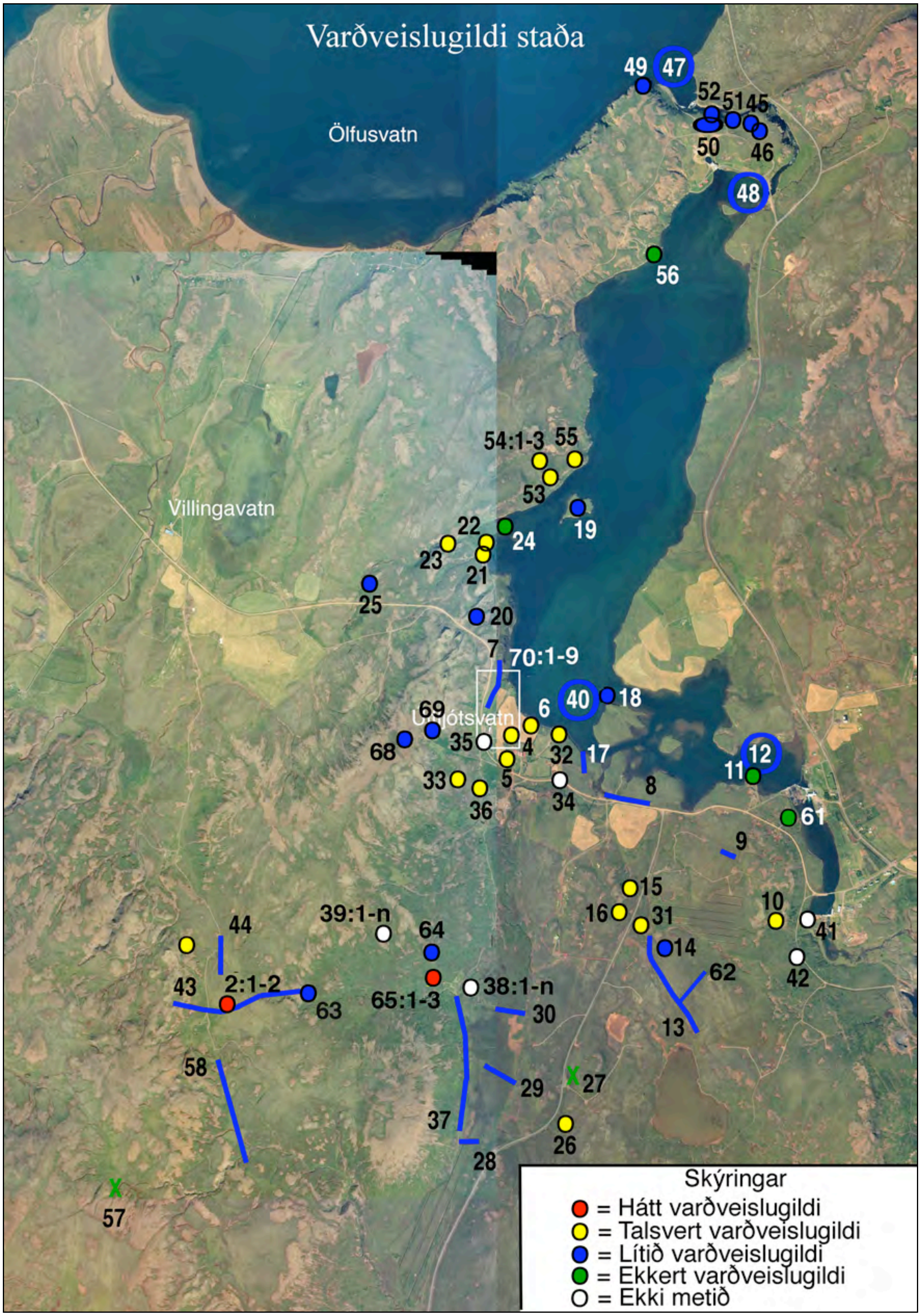

Mynd 3. Varðveislugildi einstakra staða sem skráðir voru. Þrír staðir eru neðan (sunnan) við myndina. Ljósmynd: Loftmyndir ehf. Viðbætur BFE.

Ýmsar rústir	>24
Götur, þjóð- eða fornleiðir	9
Staðir tengdir þjóðtrú	7
Vörður	7
Ferjustaðir	4
Fjárskjól	4
Rústir við sel	3
Eyðibýli	3
Landamerkjagarðar	2
Áveitugarðar	2
Eyktarmörk	2
Fjárhús	2
Stekkur	>1
Landamerkjasteinn	1
Landamerkjavarða	1
Refagildra	1
Garður	1
Uppsátur	1
Byrgi	1
Bæjarstæði	1
Blótsteinn	1
Skáli	1
Fjárborg	1
Mógrafir	X
Kolagrafir	X

Tafla 2. Gróf skipting fornleifa eftir tegundum. Bent skal á að heitið rúst er samheiti og hér aðeins notað yfir rústir sem ekki er hægt að tegundagreina með vissu.

Friðlýstum fornleifum fylgir 20 m friðhelgt svæði út frá ystu sýnilegu mörkum þeirra. Um friðaðar fornleifar gilda engin sérstök ávæði hvað þetta varðar. Sú hefð hefur þó komist á að fara ekki of nærri fornleifum og taka tillit til eðli þeirra og þarfa.

Samtals fundust á hinu kannaða svæði 68 staðir með fleiri en 93 fornleifum. 13 staðanna geymdi tvær eða fleiri rústir eða fornleifar. Fjórir af þessum 13 stöðum fundust ekki, en um þá eru til heimildir sem segja að á þeim hafi verið fleiri en tvær fornleifar. Aðrir staðir geymdu aðeins einar fornleifar og sumir þeirra horfnir.

Í þessari skráningu er gengið út frá því að öllum fornleifum verði hlíft í skipulaginu og hættumatið sem fornleifunum hótar sé annað en hin fyrirhugaða sumarbústaðabyggð. Ástæðan er sú að nákvæm staðsetning

sumarbústaða og annar manvirkja tengdum þeim liggur ekki fyrir og ekki heldur samgöngumannvirkja.

Verði ekki hægt að tryggja öryggi fornleifanna eða komast hjá raski á þeim þarf leyfi Fornleifaverndar ríkisins til þess og hlýta þeim skilmálum sem embættið kann að setja.

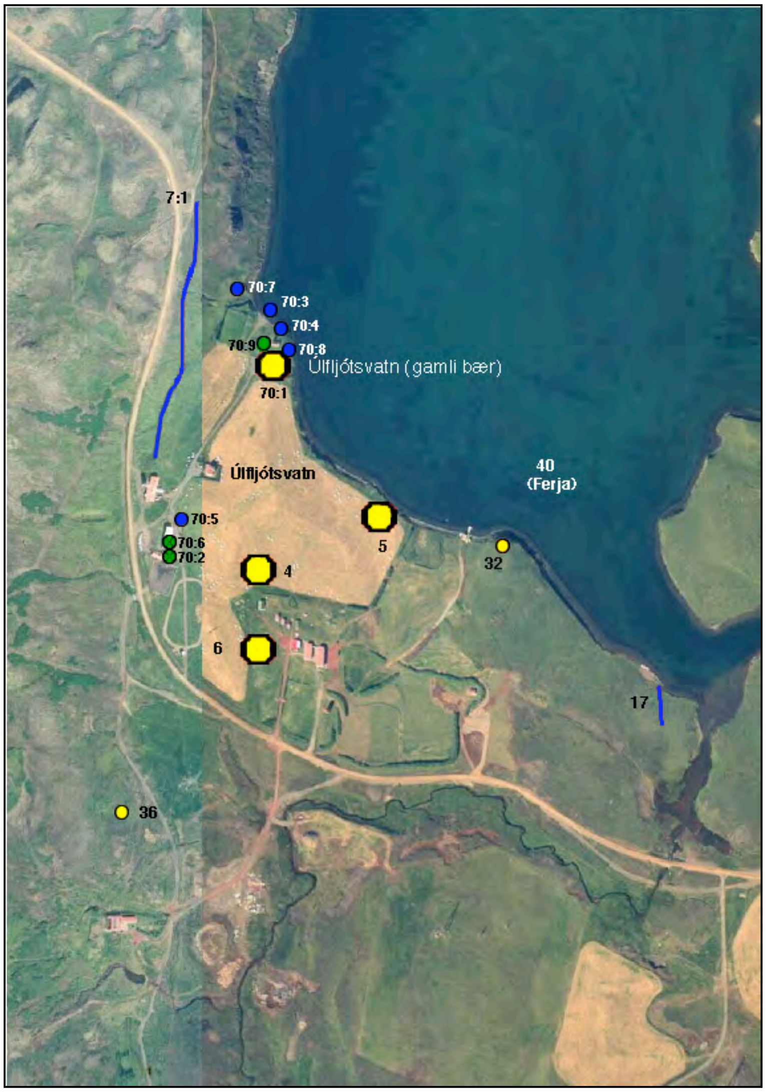

Mynd 4. Varðveislugildi fornleifa við Úlfljótsvatnsbæinn og næsta nágrenni. Sjá skýringar á mynd 3. (Loftmynd: Loftmyndir ehf. Viðbætur BFE).

Í ágætu ástandi voru 33 fornleifar, 21 voru taldar í sæmilegu ástandi og tólf voru í lélegu ástandi. Þrjár fornleifar voru sléttaðar sem þýðir að undir grasrótinni getur mikið af minjum geymst þó efstu og yngstu minjarnar kunni að hafa skaddast við sléttunina. Fimm fornleifar voru horfnar og aðrar fornleifar voru ekki metnar, t.d. vegna þess að þær fundust ekki.

Fimm fornleifar á fimm stöðum voru taldar í mikilli hættu vegna þátta eins og efnistöku, landeyðingar, vatns, og ábúðar/bygginga. Þar að auki voru óviss fjöldi mógrafa sem voru í mikilli hættu vegna vatnsrofs enda komnar á kaf í vatnið.

16 fornleifar á 15 stöðum voru taldar í talsverðri hættu vegna þátta eins og ábúðar, vatnsrofs, skepna, skógræktar og hruns. Að auki var óviss fjöldi kolagrafa sem var í talsverðri hættu vegna vegagerðar. Ekki fannst ein einasta kolagröf á staðnum og hættan trúlega yfirstaðin.

Í lítilli hættu eru 15 fornleifar á 11 stöðum. Hættumatið stafaði af ábúð, landeyðingu, umferð, vegagerð, hruni (úr bergi), og skógar. Aðrar fornleifar

voru ekki í neinni hættu eða hættan ekki metin af sömu ástæðum og áður hefur komið fram.

Allar minjarnar voru taldar vera frá tímabilinu 1550 – 1900 nema fleiri en 15 fornleifar á 12 stöðum. Fleiri en 12 fornleifar á sex stöðum voru ekki metnar, annaðhvort vegna þess að þær voru horfnar eða þær fundust ekki. Þrjár fornleifar á einum stað voru taldar eldri en 1550 og einar voru taldar yngri en 1900. Sá staður sem talinn er vera eldri en 1550 er meint eyðibýli frá fyrstu öldum byggðar í landinu. Gæti hann verið frá 9. – 10. öld.

Tveir staðir eru taldir hafa hátt minjagildi. Þeir eru einnig taldir hafa hátt varðveislugildi. Eru það leifar meints eyðibýlis sem ekkert nafn hefur enn (nr. 65:1-3) og seljarústirnar á Selflötum (nr. 2:1-2) Þar eru tvennar rústir og hefur önnur þeirra hátt minja- og varðveislugildi en hin talsvert.

Er það skoðun höfundar að rústirnar á Selflötum geti vel hafa verið hjáleiga á einhverjum tíma, þó haft hafi verið í seli á staðnum áður og/eða síðar eins og oft var við Selstöður. Hugsanlega hefur hjáleigan verið reist ofan á seljarústum.

Vel getur verið að hjáleigan sé frá fyrri hluta 18. aldar. Hefur hún ekki ratað inn í heimildir sem bendir til þess að þar hafi verið búið stutt, jafnvel aðeins nokkur ár eða áratugi. Getur jafnvel hugsast að það hafi verið byggt einmitt þau ár þegar manntöl voru ekki gerð eins og t.d. á tímabilinu 1703 – 1801 og 1801 – 1816.

Einn stað þykir ástæða til að friðlýsa og það eru meintar minjar fornbýlisins nr. 65:1-3.

Bent skal á að á svæðinu í kring um hið meinta fornbýli, og reyndar víðar á svæðinu suðaustarlega, er all þéttur skógur. Í skóglendi af þessu tagi er afar erfitt að finna fornleifar, sérstaklega þær sem lagað hafa sig að umhverfinu og við það að hverfa.

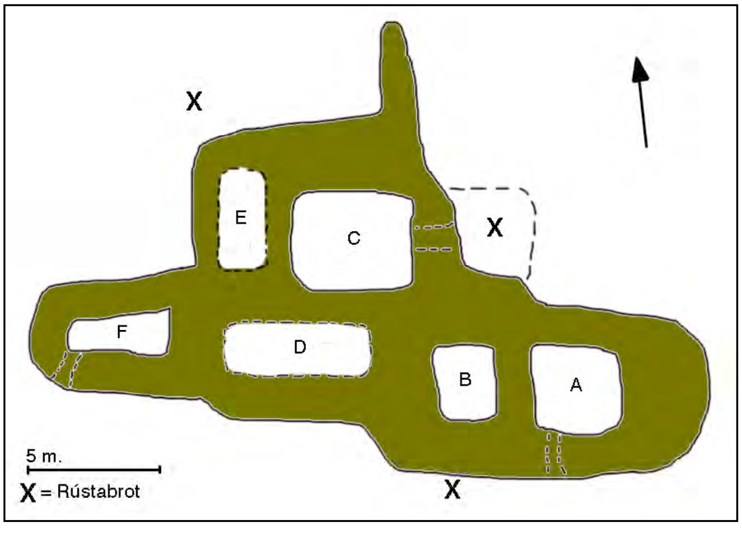

Mynd 5. Teikning af meintum seljarústum (nr. 2:1) á Selflötum. Þær gætu hafa verið kotbýli á einhverju stigi málsins Hugsanlega hafa aðaldyr verið inn í herbergi A og/eða B. (Teikn. BFE).

Skv. 12 gr. þjóðminjalaga er öllum gert skylt að gera Fornleifavernd ríkisins

viðvart ef fornleifar liggja undir skemmdum. Eins er öllum þeim sem finna áður óþekktar fornleifar skylt skv. 13. gr. laganna að skýra Fornleifavernd ríkisins frá fundinum eins fljótt sem unnt er. Sömuleiðis er skylt skv. 18. gr. laganna að tilkynna Fornleifavernd ríkisins svo fljótt sem við verður komið þegar gripir (forngripir) finnast í jörðu (þjóðminjalög 2001). Með þessari skýrslu er þessum skyldum fullnægt.

3 Helstu fornleifar

3.1 Fornleifar nr. 2:1-2.

Fornleifarnar eru taldar leifar af seli frá Úlfljótsvatni sem var lagt af um 1800 (Örnefnaskrá). Umfang rústanna bendir til þess að þarna hafi verið eitthvað meira en selstaða, þó hún hafi verið þar á einhverjum tímapunkti á undan eða eftir nema hvort tveggja hafi verið. Algengt var að selstöður yrðu

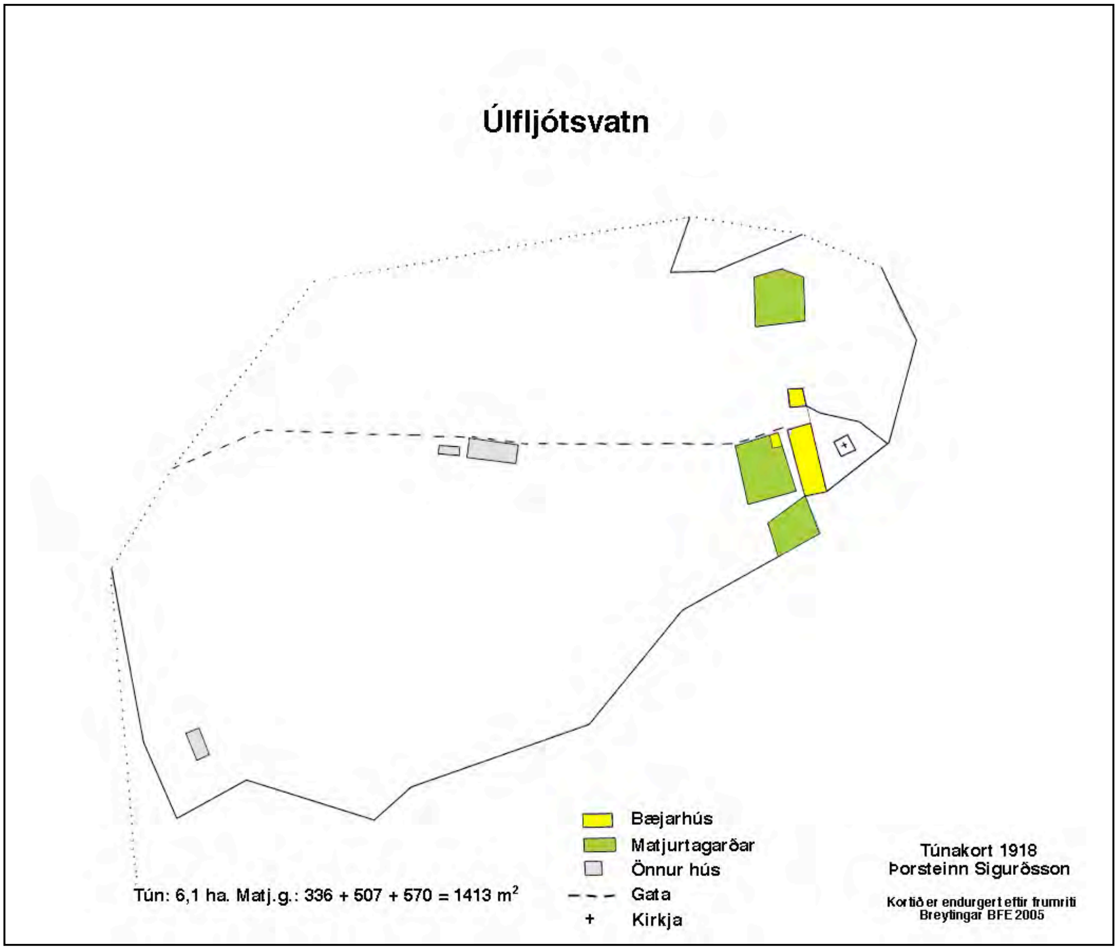

Mynd 6. Túnakort Úlfljótsvatns frá 1918. Hjáleigan gæti hafa staðið rétt ofan við húsið lengst t.v. Gata svo rétt utan við hornið á túngarðinum fyrir ofan hjáleiguna. Kofragerði gæti hafa staðið við hornið á túninu rétt austur (hægri) af húsinu lengst til vinstri. Núverandi bær stendur á miðju túni, rétt austur af húsunum tveim. (Túnakort 1918. Breytingar BFE).

hjáleigur og öfugt. Selstaðan á Selflötum gat hafa verið í fastri ábúð í stuttan tíma, eða nægjanlega til að lenda ekki í manntölum eða jarðabókum. Rústirnar eru á krossgötum þar sem leiðin frá Úlfljótsvatni að Ingveldarseli[2] lá (fornleifar nr. 43) og leiðin frá Villingavatni lá suður á heiðarnar (fornleifar nr. 44/58).

3.2 Fornleifar nr. 4 – 6.

Þessar þrjár fornleifar eru allar leifar kotbýli í næsta nágrenni við Úlfljótsvatnsbæinn. Kotin voru: Úlfljótsvatnshjá-leiga, Kothús/Gata og Kofragerði.

Um Úlfljótsvatnshjá-leigu segir svo í Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns: „*Úlfljótsvatns-hjáleiga. Gömul fremur en menn minnast.*“ (1918-1921:383). Samkvæmt þessu ætti kotið að hafa byggst eigi síðar en um 1650 eða þar um bil. Kotsins er einnig getið í Sýslu- og sóknarlýsingu frá 1840. Þar segir: „*… Úlfljótsvatnskot í túninu á Úlfljótsvatni, var byggt í manna minnum.*“ (1979:186). Af þessu mætti ráða að kotið (með þessum tveimur útgáfum af nafni) hafi farið í eyði í kringum 1800.

Um Kothús/Götu segir svo í Örnefnaskrá: „*Kottún (Hjáleigutún) heitir syðsti hluti Framtúnsins. Fjárhús eru nú, þar sem kotið var, og eru þau kölluð Kothúsin.*“ Um Götu segir að þau hafi staðið nokkru lengra frá vatninu en Kofragerði og þær tóftir hafi verið sléttaðar. Ég geri ráð fyrir því að hér sé um sama stað og nefndist Kottún, Hjáleigutún og Kothús síðar. Gamla gatan liggur þarna nærri. Götu er getið í Jarðabók Árna og Páls. Þar segir: „*Gata. Önnur hjáleiga, bygð nú fyrst í næstu fardögum, þar sem aldrei hafði fyr býli verið.*“ (1918-1921:383). Samkvæmt þessu er hér nýbýli frá því um 1700.

Um Kofragerði segir svo í Örnefnaskrá: „*Kofragerði heita ógreinilegar tóftarleifar niður á vatnsbakkanum, neðst á Framtúninu.*“

Staðsetning þessara kota er ekki örugg. Öll hafa þau verið sléttuð og jafnuð út í seinni tíð. Tvö þeirra voru innantúns, en eitt þeirra (nr. 5) var sennilega utantúns.

Yfirsléttun þarf ekki að þýða að minjarnar séu horfnar. Oft hurfu aðeins yngstu kynslóðirnar af byggingunum, en þær elstu ekki. Því eru líkur á því að þar sem býlin stóðu séu geymdar mikilvægar upplýsingar um búskaparhætti fyrri alda. Heppilegt væri að fá úr því skorið hvar minjar þessara kota standa.

---

[2] Selið var einnig frá Úlfljótsvatni (Örnefnaskrá). Þar eru býsna „gamlar“ rústir.Trúlega hefur þessi leið svo legið áfram til vesturs í svokölluð Botnasel og Villingavatnssel.

3.3 Fornleifar nr. 21 – 24.

Þessar fornleifar tengjast allar fjárbúskap og nýtingu bænda á góðum beitilöndum í nágrenni bæja sinna. Hér er um fjárskjól eða ból í skúta að ræða og trúlega beitarhús í Borgarvíkinni. Auk þess eru mógrafir á svæðinu sem þó eru komnar á kaf í vatn. Svæðið er einkar fallegt og ósnortið. Minjarnar mynda ákveðna heild.

Mynd 7. Borgarvíkurhellir í Borgarvíkurdal (fornleifar nr. 23). Við þennan klett var hellirinn eða fjárskjólið. Munninn er neðst á klettinum t.h. (Horft til NV. Ljósm. BFE).

3.4 Fornleifar nr.53 - 55.

Þessar fornleifar mynda einnig ákveðna heild rústa sem allar tengjast beitilöndum, í þessu tilfelli trúlega Hagavíkinni og næsta nágrenni. Þar eru fjárborgir, fjárhús og hlaða.

3.5 Fornleifar nr. 65:1-3.

Ekki þarf að koma á óvart að merkilegustu fornleifarnar eru minjarnar um meint fornbýli á Skógarnefinu. Þær eru skammt norður af Fossánni þar sem hún kemur ofan af fjallinu niður í Dælurnar. Þó aðeins hafi fundist þrjár rústir á staðnum er ekki hægt að útiloka að þær séu fleiri. Þéttur skógurinn kom í veg fyrir að þessu yrði

Mynd 8. Einar dyr á fornleifum nr. 54:2. Efst í dyrunum sést í utanverða Hagavíkina. (Horft til NA. Ljósm. BFE).

svarað til fulls. Ekki á ég þó von á því að þær séu mikið fleiri, kannski ein eða tvær. Sé um fornbýli að ræða gæti rúst 1 verið fjósið, rúst 2 skálinn og rúst 3 smiðjan. Þetta eru þau mannvirki sem lengst ættu að standa. Ég get mér þess til að aldursgreina megi þessi mannvirki til 9. – 10. aldar.

3.6 Fornleifar nr. 70:1

Gamla bæjarstæði Úlfljótsvatns stóð rétt suður af kirkjunni (sbr. mynd 6, túnakortið). Þar var sléttað í seinni tíð, en eins og fram kom í kafla 3.2 nær sú sléttun yfirleitt ekki djúpt. Því má reikna með því að undir grassverðinum og bíla-stæðinu sé að finna minjar frá miðöldum, en bæjarins (kirkjunnar) er fyrst getið á fyrri hluta 13. aldar (Ísl. fornbréfasafn. I. bindi. 1857-76:409) og aftur árið 1397 (Sama 1897:93). Þá á kirkjan Villingavatn.

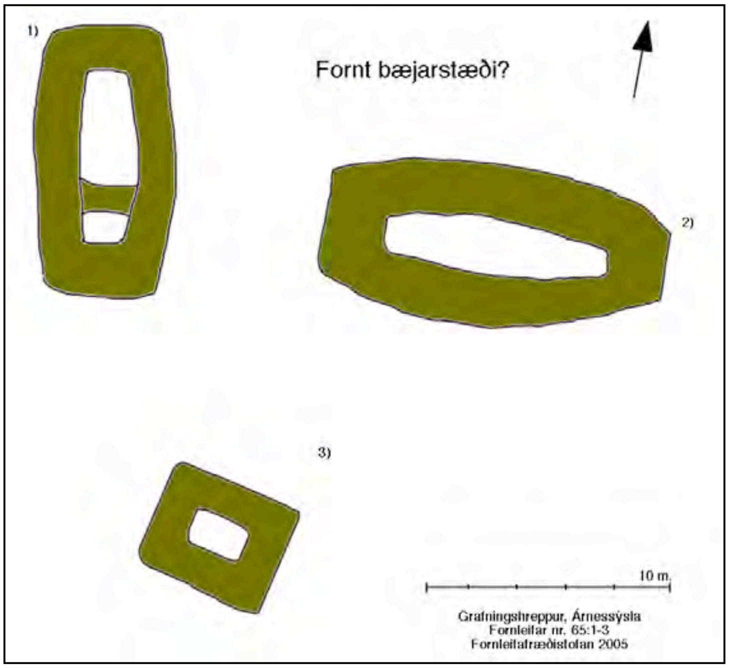

Mynd 9. Hið meinta fornbýli á Skógarnefi, fornleifar nr. 65:1-3. (Teikn. BFE).

4 Mótvægisaðgerðir

Eins og fram kemur í öðrum kafla þá var ekki gengið út frá því að hin fyrirhugaða sumarhúsabyggð ógnaði tilvist fornleifa. En ef ekki er hægt að tryggja öryggi einstakra fornleifa er það sérstaklega tekið fram í athugasemdum í fornleifaskránni hverjar mótvægisaðgerðir undirritaður telur nauðsynlegar. Þær geta verið allt frá því að ljósmynda frekar og kanna botn varða (áður en þær verða numdar á brott), að GPS mæla nákvæmlega fornleiðirnar (áður en þeim verði raskað af byggingum, vegum eða öðru), að grafa prufuholur til að staðfesta tilvist fornleifa og ákveða síðar nánari mótvægisaðgerðir og til eiginlegra rannsókna. Slíkar rannsóknir geta verið allt frá einföldum leitarskurðum að fullnaðarrannsókn fornleifa. Í lang flestum tilfellum væri um mjög litlar aðgerðir að ræða verði ekki hægt að tryggja öryggi minjanna og er það hlutverk Fornleifaverndar ríkisins að

ákvarða nánar um það og setja þá skilmála sem embættið kann að þykja nauðsynlegir.

Þær fornleifar sem mestra aðgerða þurfa við eru þær sem raktar eru í þriðja kafla, þó ekki jafn miklar í öllum tilfellum.

Mynd 10. Horft yfir Skógarnefið. Fossá er í forgrunni og skátaskáli t.h. Hið meinta fornbýli er u.þ.b. uppi á hálsinum (Skógarnefinu) beint fyrir ofan heyrúlluna. (Horft til NNV. Ljósm. BFE.

Mæli ég með því að byggðinni verði haldið frá þessum stöðum sé það hægt. Sérstaklega mæli ég með því að engin sumarhúsabyggð verði skipulögð á Skógarnefinu þar sem hinar meintu landnámsminjar eru. Tel ég að 20 m reglan tryggi ekki öryggi þessara rústa. Mæli ég með því að byggðin verði ekki sett upp fyrir láglendið við Skógarnefnið og nái ekki nær en 100 m frá rústunum.

5 Niðurstaða

Við fornleifaskráningu á svæði því sem deiliskipulagið nær yfir í landi Úlfljótsvatns í Grafningi fundust fleiri en 93 fornleifar á 68 stöðum. Minjar frá ýmsum tímum fundust, þó hér sé aðeins stuðst við þrjár aldursgreininga, fyrir 1550, 1550 – 1900 og eftir 1900. Elstu minjarnar eru vafalítið frá fyrstu áratugum byggðar í landinu og þær yngstu frá byrjun 20. aldar.

Fornleifarnar eru af ýmsum toga, þó segja megi að aðallega sé um tvo hópa að ræða, annarsvegar minjar um búskap (eyðibýli, fjárhús o.s.frv.) og hins vegar samgönguminjar (fornleiðir og ferjustaðir).

Í mikilli hættu vegna deiliskipulagsins eru engar fornleifar taldar í hættu að svo komnu máli sökum þess að nákvæm staðsetning lóða, mannvirkja og samgöngumannvirkja liggja ekki fyrir.

Í mikill hættu af öðrum ástæðum en sumarbústaðaframkvæmdir eru fimm fornleifar á jafn mörgum stöðum. Stafar hættan m.a. af efnistöku, landeyðingu, vatni og ábúð.

16 fornleifar á 15 stöðum voru í talsverðri hættu af sömu ástæðum. Aðrar fornleifar voru í lítilli hættu eða engri hættu.

Lagt er til að öllum framkvæmdum á Skógarnefi verði sleppt vegna hins meinta fornbýlis sem þar er. Eins er varað við framkvæmdum í nágrenni Borgarvíkur, Hagavíkur og innan túns á Úlfljótsvatni. Að öðru leyti er vísað í fornleifaskrá.

Allt rask á fornleifum varðar við þjóðminjalög og þarf leyfi Fornleifaverndar ríkisins til að gera það. Hún setur einnig þá skilmála sem henni þykir ástæða til.

Varast ber að hafa vinnuskúra, efnisgeymslur, vegarslóða eða önnur mannvirki of nálægt fornleifum og haga ber akstri vinnuvéla með tilliti til þeirra.

6 Heimildir

Birna Gunnarsdóttir og Orri Vésteinsson. *Menningarminjar í Hengli og Grafningi norðan Úlfljótsvatns*. Fornleifastofnun Íslands. Reykjavík 1997.

Bjarni F. Einarsson. *Fornleifakönnun á línustæði Búrfellslínu 3A*. Vegna mats á umhverfisáhrifum. Fornleifafræðistofan. Reykjavík 1997.

Sami. *Aðalskráning fornleifa vegna aðalskipulags í landi Úlfljótsvatns í Grafningshreppi í Árnessýslu*. Fornleifafræðistofan. Reykjavík 2005.

Björn Bjarnason. *Sagnakver II*. Ísafirði 1903.

Fornleifaskrá. Skrá um friðlýstar fornleifar. Fornleifanefnd – Þjóðminjasafn Íslands. Ágúst Ó. Georgsson tók saman. Reykjavík 1990.

Frásögur um fornaldarleifar 1817 – 1823. Sveinbjörn Rafnsson bjó til prentunar. Reykjavík 1983.

Íslenskt fornbréfasafn. Fyrsta bindi. Kaupmannahöfn 1857-76.

Íslenskt fornbréfasafn. Fjórða bindi. Kaupmannahöfn 1897.

Íslenskir sagnaþættir og þjóðsögur VII. Safnað hefir Guðni Jónsson. Reykjavík 1948.

Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns. Annað bindi. Kaupmannahöfn 1918-1921.

Kristian Kålund. *Íslenskir sögustaðir*. Sunnlendinga-fjórðungur. Reykjavík 1984.

Sigurður Vigfússon. „Rannsókn á hinum forna alþingisstað Íslendinga, og fleira, sem þar að lýtr.“ *Árbók Hins ísl. fornleifafélags 1880-1881*. Reykjavík 1881.

*Sunnlenskar byggðir III*0. Búnaðarsamband Suðurlands. Reykjavík 1983.

Sýslu- og sóknalýsingar Hins íslenzka bókmenntafélags. Árnessýsla. Reykjavík 1979.

Túnakort 1918. Úlfljótsvatn. Handrit. Þjóðskjalasafn Íslands.

Valdimar Briem. „Æfisaga Brynjúlfs Jónssonar frá Minna-Núpi.“ *Árbók Hins ísl. fornleifafélags 1915*. Reykjavík 1916, bls. 1-9.

Þjóðminjalög nr. 107, 20 maí 2001. Þingskjal 1490, 126.

Örnefnaskrá Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun.

Fornleifaskrá

Grafningshreppur nr. 2 og 4 - 70

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	2

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Selflatir	1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°04.534 W 021°05.045	WGS 84		5

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Sel og rúst	Sel og gerði	2

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	-1850	Hátt	Hátt	Já

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	24.10.1997	Nei	Nei	-

Lega og staðhættir

Á sléttum grundum (Selflötum), ca. 250 m ANA frá grafningsrétt. Skammt frá rústunum til austurs, eru uppsprettur miklar.
Í gömlu túni.

Heimildir og munnmæli

Bjarni F. Einarsson. *Fornleifakönnun á línustæði Búrfellslínu 3A.* Vegna mats á umhverfisáhrifum. Fornleifafræðistofan 1997.
Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Sel og rúst.

1) Sel.

17 x 25 m (A - V). Veggir úr torfi (og grjóti), 1,5 - 3 m breiðir og 0,2 - 0,8 m háir. Fjöldi hólfa er ekki á hreinu en þau virðast allavega vera sex (A - F). Dyr eru ekki greinanlegar á þeim nema ef vera skyldi í hólfum A, C og F.
Við rústina eru sennilega eldri rústabrot, sbr. teikningu. Hún er nokkuð ógreinileg í laginu vegna hruns, vel gróin grasi.
Um 10 m suður af selinu er:

2) Rúst (gerði?).

Mjög óljós ummerki um rúst er á þessu svæði. Ekki verður skorið úr um hvort þetta sé rúst, a.m.k. ekki án rannsóknar.

Fornleið nr. 43 liggur í tveimur rásum við selið. Önnur stefnir á rústirnar en hin liggur aðeins nokkra metra suður af rústunum.
Fornleið nr. 44 hefur trúlega legið frá rústunum til norðurs að Villingavatni. Þær má reyndar grilla í um 60 - 70 m vestur af selinu. Þessi leið er líklega sama leið og leið nr. 58.

Teikning/ljósmynd

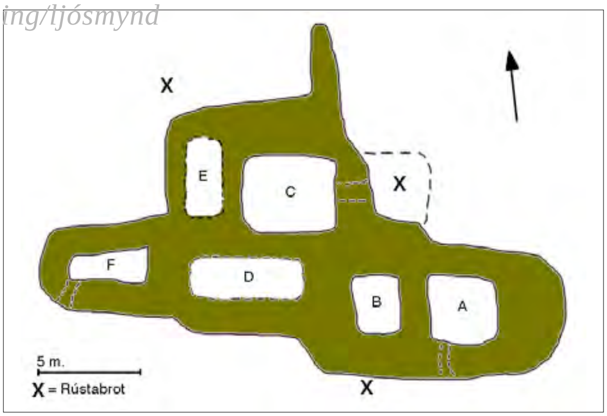

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Rústirnar eru miklar um sig og gætu vel hafa verið hjáleiga á einhverju tímabili. Þær standa ofan á eldri rústum. Selið var fyrst skráð 24.10.'97. Þá vantaði lýsingu. GPS mæling var endurtekin þann 19.08.'05. Lýsing og teikning var gerð 1/9 '05. Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústarinnar þarf að rannsaka hana með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	2

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Selflatir	2

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°04.534 W 021°05.010	WGS 84		5

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	-1850

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Talsvert	Talsvert	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	1.9.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Á sléttum grundum (Selflötum), ca. 250 m ANA frá grafningsrétt. Skammt frá rústunum til austurs, eru uppsprettur miklar. Um 4 m norður af læk og um 25 m austur af rúst 1 (selinu).
Í túni/móa.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.
4 x 7 m (NNA - SSV). Veggir úr torfi (og grjóti), um 1 - 1,5 m breiðir og 0,2 - 0,3 m háir. Dyr snúa mót suðri.
Austur hlið rústarinnar er dálítið skorin inn í lágan hól.
Rústin er vel gróin grasi og mosa.

Teikning/ljósmynd

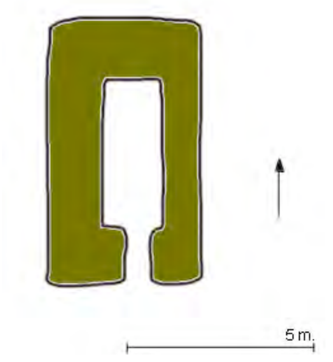

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústarinnar þarf að rannsaka hana með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	2

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Selflatir	1-2

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°04.534 W 021°05.045	WGS 84		5

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Selstaða		3

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	-1850	Hátt	Hátt	Já

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	1.9.2005	Nei	Nei	-

Lega og staðhættir

Á sléttum grundum (Selflötum), ca. 250 m ANA frá grafningsrétt. Skammt frá rústunum til austurs, eru uppsprettur miklar.
Í gömlu túni.

Heimildir og munnmæli

Bjarni F. Einarsson. *Fornleifakönnun á línustæði Búrfellslínu 3A.* Vegna mats á umhverfisáhrifum. Fornleifafræðistofan 1997.
Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns. Annað bindi. Kaupmannahöfn 1918-1921.
Árnessýsla. Sýslu- og sóknarlýsingar hins ísl. bókmenntafélags. Reykjavík 1979.
Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Selstaða.
„Selflatir heita stórir vellir fyrir vestan Fossárgljúfrin. Austan við Selflatirnar hefir Fossáin upptök sín. Þar var haft í seli frá Úlfljótsvatni fram í kringum aldamótin 1800. Sést enn glöggt, hvar selið hefir verið. 1910 voru settar lögréttir fyrir Grafningshrepp á Selflötum.“
Í Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns segir stutt og lagott: „Selstaða er í eigin landi.“ (Jarðabók 1918-1921:379).

Í Sýslu- og sóknalýsingu segir um selstöðu almennt í sveitinni: „Enginn veit, nær þær eru niður lagðar, en margar eru þær so nærri, að litlum hagamun sýnist numið geta. Ein var samt tekin upp í fyrra frá Ölvesvatni og aftur brúkuð í sumar; mun það því ekki hafa skaði þókt.“ (Sýslu- og sóknalýsingar 1979:182). Þetta er skrifað 1840.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Rústirnar eru miklar um sig og gætu vel hafa verið hjáleiga á einhverju tímabili. Þær standa ofan á eldri rústum. Selið var fyrst skráð 24.10.’97. Þá vantaði lýsingu. GPS mæling var endurtekin þann 19.08.’05. Lýsingar og teikningar voru gerðar 1/9 ’05. Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	4

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Úlfljótsvatnshjáleiga?	1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.819 W 021°02.962	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst	Eyðibýli	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ábúð	Talsverð	Sléttað	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Talsvert	Talsvert	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	16.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Hugsanlega á þeim stað sem sjá má á túnakorti, syðst á túninu.

Heimildir og munnmæli

Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns. Annað bindi. Kaupmannahöfn 1918-1921:383.
Árnessýsla. Sýslu- og sóknarlýsingar hins ísl. bókmenntafélags. Reykjavík 1979:186.
Sunnlenskar byggðir III. Selfoss 1983:267.
Túnakort 1918. Úlfljótsvatn. Handrit. Þjóðskjalasafn Íslands.
Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Rúst.
Í Jarðabók Árna og Páls segir: „Úlfljótsvatnshjáleiga. Gömul fremur en menn minnast (1918-1921:383).
Í Árnessýslu, Sýslu- og sóknarlýsingu segir: „Úlfljótsvatnskot í túninu á Úlfljótsvatni, var byggt í manna minnum, en er nú lagt undir heimajörðina.“ (Árnessýsla 1979:186).
Hugsanlega eru minjar á svæði allt að 50 m neðan við GPS mælinguna (jafnvel lengra).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:004 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústarinnar þarf að rannsaka hana með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**5**

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Kothús (Gata?)	**1**

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.804 W 021°03.010	WGS 84		5

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst	Eyðibýli	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ábúð	Talsverð	Sléttað	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Talsvert	Talsvert	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	16.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Rétt sunnan við tún Úlfljótsvatns, vestur af skátabústöðum.

Heimildir og munnmæli

Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns. Annað bindi. Kaupmannahöfn 1918-1921:383.

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Rúst.

Í Örnefnaskrá er sagt svo um Kothús:

„Kottún (Hjáleigutún) heitir syðsti hluti Framtúnsins. Fjárhús eru nú, þar sem kotið var, og eru þau kölluð Kothúsin.“

Um Götu segir í Örnefnaskrá:

„Nokkru ofar [en Kofragerði], lengra frá vatninu, var hjáleigan Gata. Hennar er getið í Jarðabók Árna Magnússonar, en þær tóftir hafa verið sléttaðar, og sést nú ekkert fyrir þeim.“

Ekki er víst hvort hér séu í raun rústir Kothúsa, það er tilgáta ein. Rannsókn þarf til að skera úr um það.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:006 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústarinnar þarf að rannsaka hana með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**6**

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Kofragerði?	**1**

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.866 W 021°02.789	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst	Eyðibýli	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ábúð	Talsverð	Sléttað	1550-1900		Talsvert	Talsvert	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	16.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Alveg niður við vatnið á túni bæjarins að suðaustan.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Rúst.

Í Örnefnaskrá segir svo um Kofragerði:
„Kofragerði heita ógreinilegar tóftarleifar niður á vatnsbakkanum, neðst á Framtúninu.“
Staðsetningin hér er tilgáta. Rannsókn myndi skera úr um þetta.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:006 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústarinnar þarf að rannsaka hana með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	7

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Kirkjuklif	1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°06.047 W 021°03.089	WGS 84		7

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Fornleið	Þjóðleið	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Vegagerð	Talsverð	Lélegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	16.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Leiðin liggur rétt ofan við kirkjuna og neðan við núverandi malarveg og upp á hálsinn.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Fornleið.

„Kirkjuklif heitir brekkan, þar sem gatan liggur upp frá bænum upp á þjóðveginn.“ (Örnefnaskrá). Leiðin er um 2 - 3 m breið þar sem hún fer upp klifið (gæti verið sjálf þjóðleiðin).

Fornleiðin er nær örugglega sama leið og nr. 37.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Mælt er með því að fornleiðin verði nákvæmlega mæld inn í hnitakerfi landsins (GPS).

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	8

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.619 W 021°01.759	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Fornleið	Þjóðleið	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ábúð	Talsverð	Lélegt	1550-1900		Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	16.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Liggur oftast austan við núverandi malarveg. Fer á köflum niður í vatnið.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Fornleið.

Leiðin getur verið allt að 6 m breið (efri mynd) þar sem mest var. Þar eru göturnar a.m.k. tvær.
Þessi leið hefur hugsanlega legið frá ferjustæðinu við Hamarinn (fornleifar nr. 12) og að leið og nr. 9. Hún hefur legið inn á gömlu þjóðleiðina nr. 7 og 37.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Mælt er með því að fornleiðin verði nákvæmlega mæld inn í hnitakerfi landsins (GPS).

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**9**

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			**1**

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.466 W 021°01.221	WGS 84		7

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Fornleið	Þjóðleið	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ábúð	Talsverð	Sæmilegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	16.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Liggur uppi á heiðinni vestan við vatnið.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Fornleið.

Leiðin er yfirleitt 1 - 2 m breið og 0,3 - 0,4 m djúp þar sem hún var skoðuð.

Leiðin liggur niður af heiðinni skammt austur af Dagverðará (Fossá).

Leiðin hefur legið yfir heiðina og sameinast leið 8 skammt austur af Dagverðará (Fossá).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Mælt er með því að fornleiðin verði nákvæmlega mæld inn í hnitakerfi landsins (GPS).

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	10

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.251 W 021°00.846	WGS 84		7

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Fjárborg		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Raflína	Lítil	Ágætt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Talsvert	Talsvert	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	16.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Vestan í klapparholti sem heitir Borgarholt, um 3 m suður af rafmagnslínu.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Fjárborg.

Um 9 m í þvermál. Veggir úr grjóti (og torfi?), um 2 m á breidd og 0,3 - 0,6 m háir.

Botn borgarinnar virðist niður grafinn. Dyr eru hugsanlega mót SSV. Hún er mjög vel gróin grasi og elftingu.

Norðan við fjárborgina gæti verið aðhald eða gerði, um 6,5 x 8 m (NNV - SSA) stórt. Veggir þess eru afar ógreinilegir en virðast vera um 1 m á breidd og 0,2 - 0,3 m háir. Er það vel gróið grasi og víðirunna.

Teikning/ljósmynd

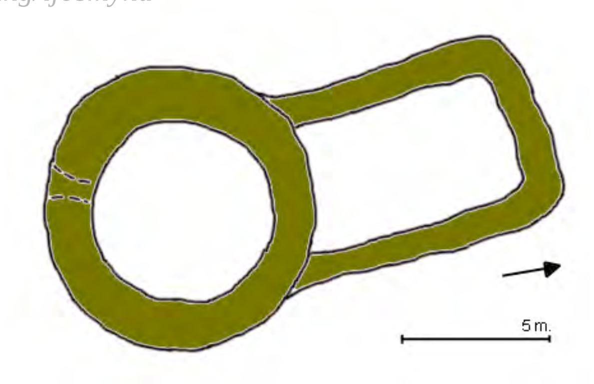

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:059 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústarinnar þarf að rannsaka hana með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	11

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-	-	-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Stekkur		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Horfinn				

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Ekkert	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	16.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Var á lítilli flöt á Hamrinum. Þar er efnistaka (grjótnám) og ruslahaugur.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Stekkur.

„Hamarsflöt heitir flötin framan við Hamarinn. Þar var stekkur til forna frá Úlfljótsvatni, og sést þar enn fyrir grjóthleðslum, en mikið var tekið af flötinni, þegar Sogið var virkjað.“ (Örnefnaskrá).

Stekkkurinn fannst ekki við leit, en svæðið er nokkuð illa farið, m.a. vegna grjótnáms.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Filma nr./teg. myndar

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:058 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	12

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-	-	-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Ferjustaður		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Efnistaka	Mikil	Lélegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	16.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Frá Hamrinum austur yfir Sogið.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Ferjustaður.
„Hamar heitir klapparrani fyrir austan Keramýrarlækinn, og nær hann fast austur að Soginu. ... Ferjustaður var þarna á Soginu frá Efri-Brú.“ (Örnefnaskrá).

Engar minjar eru á staðnum vestanverðum sem gefa til kynna hvers kyns hann er.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:057 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	13

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°04.892 W 021°01.505	WGS 84		7

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Fornleið	Þjóðleið	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ábúð	Lítil	Ágætt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	16.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Liggur norður yfir heiðina á milli Bíldsfells og Úlfljótsvatns, austan við Heiðartjörn.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Fornleið.
Leiðin er allt að 3 m á breidd þar sem mest er og 0,3 - 0,6 m djúp. Hún skiptir sér í a.m.k. 2 rásir á kafla sbr. efri mynd.
Nýlegur malarvegur þverar leiðina skammt norður af Heiðartjörn. Einmitt þar eru krossgötur þar sem fornleið nr. 62 beygir af í átt að Keramýri (líklega í átt að ferjustaðnum nr. 12).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	14

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Brynkasteinn	1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.109 W 021°01.707	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Staður tengur þjóðtrú		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900		Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	16.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Á mosavaxinni heiði norður af Heiðartjörn, um 40 m austan við fornleifar nr. 13, en norðan við rafmagnslínu. Staðurinn er á milli staura 8 og 9.

Heimildir og munnmæli

Valdimar Briem. „Æfisaga Brynjúlfs Jónssonar frá Minna-Núpi.“ *Árbók Hins ísl. fornleifafélags 1915.* Reykjavík 1916.

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Staður tengdur þjóðtrú.

„Hann hefur verið nefndur Brynkasteinn síðan 1898, kenndur við Brynjólf Jónsson frá Minna-Núpi. Hann var þá barnakennari á Bíldsfelli og fór til messu á Úlfljótsvatni í miklum snjó og ófærð. Komst hann að steini þessum, en var þá með öllu uppgefinn. Samferðamenn hans, sem voru tveir, skildu hann þá þarna eftir, en fóru sjálfir alla leið að Úlfljótsvatni, fengu sleða og drógu hann á honum til kirkjunnar.“ (Örnefnaskrá).

Steinninn er um 3 x 3 m stór og 2,5 m á hæð. Minnir hann nokkuð á hús með burst.

Nokkra metra austur af steininum er annar minni steinn.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	15

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.184 W 021°02.011	WGS 84		5

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Eyktarmark		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Talsvert	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	17.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Efst á hól austanvert í Hádegisholti, um 70 m vestur af malarvegi.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Eyktarmark.
Úr grjóti, 1,3 x 1,7 m (ANA - VSV) og 0,7 m há. Eyktarmarkið (varðan) er nokkuð fallið. Neðstu steinarnir mosavaxnir.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi eyktarmarksins þarf að rannsaka það með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	16

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.184 W 021°02.037	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst?	Fjárhús	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900		Talsvert	Talsvert	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	17.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Ofarlega í austanverðu Hádegisholti. Í skógi.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Rúst?

„Hádegisholt er fyrir norðan Kolgrófarholtið og heiðarmóar á milli. Austan í því eru gamlar tóftir.“ (Örnefnaskrá).

Hinar meintu rústir eru á um 8 x 8 m stóru svæði (N - S) sem er að miklu leyti vaxið birki. Hugsanleg veggjabrot eru afar óljós og því ekki víst að um mannvirki sé að ræða.

Sé þetta ekki rúst eru mestar líkur á því að tóft sú sem getið er í Örnefnaskrá sé farin undir veginn.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður trúlega skráð sem nr. ÁR-479:056 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústarinnar þarf að fá úr því skorið hvort um rúst sé að ræða eða ekki svo ákveða megi mótvægisaðgerðir. Slíkt yrði gert með prufuholum með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	17

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.447 W 021°02.185	WGS 84		5

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Garður		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Landeyðing	Lítil	Sæmilegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	17.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Á grasi grónni flöt á milli Ölfussvatns og malarvegar.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Garður.
Um 35 m langur (N - S), 1 - 1,5 m breiður og 0,1 - 0,4 m hár. Hann er hæstur niður við vatnið og fer svo lækkandi eftir því sem fjær dregur.
Garðurinn gæti hafa þverað nesið sem myndast af ánni (Dagverðará) og vatninu.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi garðsins þarf að grafa í hann snið með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**18**

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Harðstrengshólmi	**1**

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-		-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Staður tengdur þjóðtrú		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Landeyðing	Mikil	Lélegt	1550-1900		Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	17.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Við norðurhorn Flateyjar.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Staður tengdur þjóðtrú.

„Harðstrengshólmi heitir lítill hólmi við norðurhornið á Flatey. Hann var grösugur og blómum skrýddur. Hólma þennan mátti ekki slá, en nú er hann að mestu kominn í kaf og eyddur, síðan hækkaði í vatninu við virkjunina.“ (Örnefnaskrá).

Hólmurinn sást ekki við vettvangsskoðun, enda væntanlega kominn á kaf í lónið.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:017 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	19

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Hrútey	1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-		-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Staður tengdur þjóðtrú		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900		Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	17.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Efst á eynni Hrútey.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Staður tengdur þjóðtrú.
„Hún var oftast slegin annað hvert ár, en eyjartoppinn mátti ekki slá. Lágu þar á sterk ummæli. Ekki heyrði ég, hvað átti helzt að koma fyrir, ef út af var brugðið, og vissi heldur ekki til, að það væri gert. Það töldu allir sjálfsagða skyldu sína að hlífa blómaskrautinu á eyjartoppnum.“ (Örnefnaskrá).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:016 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi staðarins þarf að rannsaka hann til að freysta þess að fá úr því skorið af hverju staðurinn hefur þessi álög. Slíkt er gert með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	20

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°06.136 W 021°03.150	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst	Beitarhús	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Talsvert	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	17.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Í hvammi (Stekkatún) neðan við núverandi malarveg.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Rúst.

9 x 19 m (ANA - VSV). Veggir úr grjóti, 1 - 2 m breiðir og 0,3 - 0,6 m háir. Þrjú hólf eru á rústinni (hólf A - C). Dyr eru á hólfum A og B til ANA og á hólfi C til NNV.

Hólf B virðist vera byggt ofan á eldri rústir og jafnvel eftir að megin rústin var fallin úr notkun. Mikið er af grjóti á gólfi hólfs B.

Hólf A er grafið niður í bakkann.

Garðlag sést á einum stað í suður langvegg hólfs A. Austan við miðju hólfsins er þvergarður úr grjóti. Hugsanlega eru rústabrot í krikanum á milli hólfa B og C sbr. teikningu.

Um 2 m ofan við (vestan) eru miklar fjárgötur. Gæti líka verið gömul leið út í Borgarvíkina.

Teikning/ljósmynd

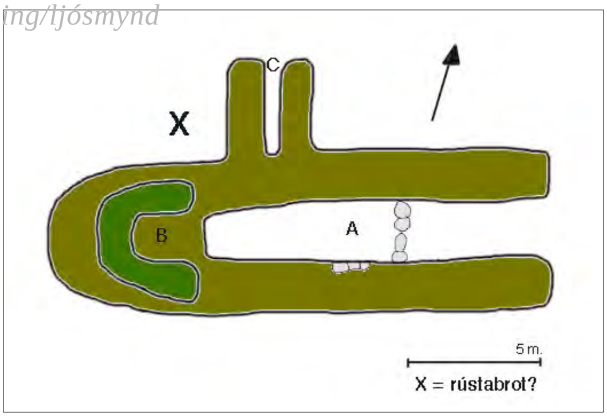

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:018 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústarinnar þarf að rannsaka hana með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	21

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°06.271 W 021°03.122	WGS 84		7

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rústir	Beitarhús	2

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Vatnsrof	Talsverð	Ágætt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Talsvert	Talsvert	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	17.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Á grasi grónum velli, niður við suðvestanverða Borgarvíkina.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Rústir.

1) Rúst (beitarhús).

9 x 16 m (NV - SA). Veggir úr grjóti, um 1,5 - 2,5 m breiðir og 0,1 - 0,6 m háir.
Tvö hólf eru á rústinni (hólf A og B). Trúlega eru dyr á þeim báðum mót suðaustri. Dyrnar á hólfi B liggja inn í hólf A.
Hólf B gæti verið hlaða. Rústin er mjög vel gróin.
2 m suðvestur af rúst 1) er rúst 2).

2) Rúst.

5 x 5 m (NA - SV). Veggir úr grjóti (og torfi), um 1,5 - 2 m breiðir og 0,2 - 0,4 m háir. Suðvestur gafl liggur alveg upp við klett. Dyr eru mót norðvestri. Rústin er mjög óljós og úr lagi gengin. Teikningin af henni er aðeins færð í stílinn.

Fleiri rústir gætu leynst á svæðinu.

Teikning/ljósmynd

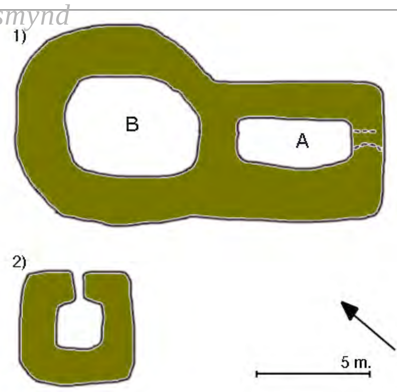

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:021 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústarinnar þarf að rannsaka hana með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	22

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°06.285 W 021°03.113	WGS 84		5

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst	Hrútakofi - mókofi	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Vatnsrof	Talsverð	Ágætt	1550-1900		Talsvert	Talsvert	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	17.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Á grasi grónum velli, norðan við lækjarsytru, niður við vestanverða Borgarvíkina.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Rúst.

4 x 4,5 m (NA - SV). Veggir úr torfi og grjóti, um 1,5 m breiðir og 0,2 - 0,4 m háir. Dyr snúa mót norðaustri.

Rústin er vel gróin.

Út úr vestari kampi eða norður horni rústarinnar gæti verið garður sem liggur niður að lækjarsytru skammt hjá.

Hugsanlega eru eldri minjar undir.

Teikning/ljósmynd

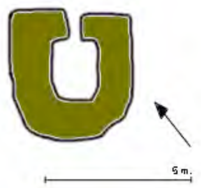

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:021 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústarinnar þarf að rannsaka hana með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	23

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Borgarvíkurhellir	1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°06.282 W 021°03.287	WGS 84		8

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Fjárskjól		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900		Talsvert	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	17.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Vestast í Borgarvíkurdal, að sunnanverðu. Hellirinn er í mjög áberandi sandsteinskletti sem er sprunginn eða klofinn á nokkrum stöðum.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Fjárskjól.
„Borgarvíkurdalur heitir slétt harðvellisflöt vestast í Borgarvíkinni og brattar hæðir til beggja hliða. Borgarvíkurhellir er vestast í Borgarvíkurdalnum að sunnanverðu. Hann var til forna notaður fyrir fjárskýli. Þar sjást enn nokkur mannaverk.“ (Örnefnaskrá).

Engar hleðslur sáust við skoðun né nokkur önnur mannaverk. Hugsanlega eru slík ummerki komin á kaf í sand eða áfok. Úr því verður aðeins skorið með lítilli rannsókn.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:020 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja skjólsins þarf að rannsaka það með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	24

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-	-	-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Mógrafir		x

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Vatnsrof	Mikil	-	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	17.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Á tanga norðarlega í Borgarvíkinni. Undir vatni.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Mógrafir.

„Borgarvíkurtangi skagaði út í vatnið í miðri Borgarvíkinni, en þegar hækkaði í vatninu, varð hann að hólma, og nokkuð land fór í kaf. Þar var gott mótak, sem nú er ekki hægt að nota, vegna þess hvað hátt er í vatninu.“ (Örnefnaskrá).

Hólmurinn virðist vera horfinn í vatnið dag. Ekki sáust neinar öruggar mógrafir á þurru landi, nema ef vera skyldi pollurinn sem sést á efri myndinni.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:019 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	25

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°06.196 W 021°04.058	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Refagildra og varða		2

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900		Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	17.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Efst á Gildruhól norðanverðum, um 100 m austan við þjóðveginn.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Refagildra og varða.

1) Refagildra.

Um 1 x 2 m (ANA - VSV) og 0,3 m há. Opið hefur trúlega snúið mót VSV. Gildran er nær horfinn í mosa. Hún er byggð úr hellum sem mynda einkonar göng frá opi inn í endann (þar sem agnið hefur trúlega verið sem lokaði fyrir opið þegar refurinn var kominn inn).

7 m suður af gildrunni er varða:

2) Varða.

Um 0,8 - 0,9 m í þvermál og 0,4 m há. Hún er fallin að hluta. Neðstu steinarnir eru vaxnir mosa.

Varða þessi hefur væntanlega varðað refagildruna. Um gildruhól liggja landamerki Úlfljótsvatns og Villingavatns. Því er ekki hægt að útiloka að þessi varða sýni landamerkin, þó þau hafi sennilega verið miðuð við austasta hluta hólsins.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:022 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Aðalnr. 26

Sýsla	Sveitarfélag	Táknntala
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°04.291 W 021°02.289	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Landamerkjasteinn		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Talsvert	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	18.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Ca. 80 m suðaustan af malarveg sunnan við girðingu. Í móa.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Landamerkjasteinn.

Um 1,5 x 2 m stór (A - V). og 1,3 m hár.

Girðing (landamerki?) er alveg upp við steininn að norðanverðu.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:055 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	27

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Kolgrafarholt/Kolgróf	1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-		19.8.2005

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Kolagrafir		x

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Vegagerð	Talsverð	-	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	18.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Í Kolgrafarholit og Kolgróf. Í móa og holti.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Kolagrafir.

Grófin er lítið dalverpi sem nær frá Dælunni og landamerkjunum (Úlfljótsvatn - Hlíð) í átt að landamerkjasteininum (nr. 26).

Við vettvangskoðun fundust engar kolagrafir.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:054 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	28

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Markagarður	1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°04.268 W 021°03.066	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Landamerkjagarður/áveitugarður		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Skepnur	Talsverð	Sæmilegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	18.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Þvert yfir mýrarsund (Dælurnar) þar sem það tekur að mjókka. Í mýri.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Landamerkjagarður/áveitugarður.
Um 90 m langur (A - V), 1 - 1,5 m breiður og 0,3 - 0,6 m hár. Vel gróinn en eyddur af ágangi skepna á stöku stað.
Eftir garðinum endilöngum er gaddavírsgirðing.
GPS er mælt við austur enda garðsins.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:049 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi garðsins þarf að rannsaka hann með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**29**

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			**1**

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°04.386 W 021°02.499	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Áveitugarður		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Skepnur	Talsverð	Sæmilegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	18.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Þvert yfir mýrarsund (Dælurnar) þar sem það er hvað breiðast. Í mýri.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944.
Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Áveitugarður.
Um 200 m langur (NA - SV), 1 - 2 m breiður og 0,2 - 0,5 m hár. Dálítill hnykkur er á garðinum sunnarlega. Vestur hluti garðsins er all hlykkjóttur þegar hann tekur að nálgast norður endann. 5 op eða rásir eru á garðinum og í einni þeirra liggur skurður frá stórum polli (Stóradæl). Pæla virðist vera norðan megin.
Vel gróinn en eyddur af ágangi skepna á stöku stað.

GPS er mælt við austur enda garðsins.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:050 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi garðsins þarf að rannsaka hann með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**30**

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			**1**

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°04.531 W 021°02.467	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Áveitugarður		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Skepnur	Talsverð	Sæmilegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	18.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Þvert yfir mýrarsund (Dælurnar) nokkra metra norður af stærsta pollinum (Stórudæl). Í mýri.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Áveitugarður.

Um 150 m langur (NA - SV), 1 - 2 m breiður og 0,2 - 0,6 m hár.

Bogadreginn garður er við austur endann. Er hann um 40 m langur og nær um 10 m frá aðalgarðinum þegar mest er. Skurður er í gegnum aðalgarðinn og þann bogadregna. Annar skurður er nokkru vestar eða þar sem Fossáin liggur næst og er sá skurður úr henni. Pæla að norðanverðu.

Vel gróinn en eyddur af ágangi skepna á stöku stað.

GPS er mælt við austur enda garðsins.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:051 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi garðsins þarf að rannsaka hann með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	31

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.138 W 021°01.554	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst?	Fjárhús	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Talsvert	Talsvert	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	18.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Um 20 m austur af malarvegi, efst á dálitlum hól.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst?

Um 6 x 9 m (NV - SA). Þessi meinta rúst er ógreinileg og allsendis óvíst um hvort hún sé mannaverk eða ekki.

Op virðst snúa mót norðvestri.

Meint rúst er vaxin grasi og birki. Lítil rannsókn myndi skera úr um þennan vafa. Varðveislu- og minjagildi gæti breyst í kjölfarið á slíkri rannsókn.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi hinnar meintu rústar þarf að staðfesta hvort um eiginlega rúst sé að ræða með prufuholum svo ákvarða megi mótvægisaðgerðir. Þetta er gert með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	32

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.507 W 021°02.350	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst	Naust	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Landeyðing	Lítil	Lélegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Talsvert	Talsvert	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	18.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Yst á Skiphól, um 2 - 3 m frá vatninu. Í haga.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Rúst.

4 x 9 m (NA - SV). Veggir úr grjóti og torfi, 1 - 1,5 m breiðir og 0,1 - 0,3 m háir.

Dyr eru hugsanlega mót norðvestri, en gætu einnig hafa verið á norðaustur gaflinum.

Rústin er afar óljós í laginu og slitrótt. Stór steinn er í norðvestur langvegg hennar.

Hún er vel gróin mosa og grasi og á henni eru tvær birkihríslur.

Teikningin er nokkuð færð í stílinn.

Teikning/ljósmynd

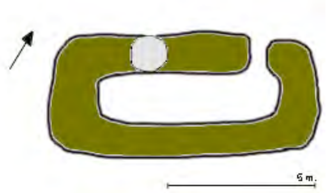

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:047 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústarinnar þarf að rannsaka hana með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	33

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Nónvarða	1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.403 W 021°03.354	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Eyktarmark		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ábúð	Talsverð	Lélegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Talsvert	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	18.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Efst á egg í Úlfljótsvatnsfjalli VSV af gamla bæjarstæði Úlfljótsvatns.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Eykarmark.

Varðan er um 1,5 m í þvermál og 1,1 m há. Neðri hlutinn er vel hlaðinn, en sá efri ekki, enda hefur smágrjóti verið kastað í vörðuna í seinni tíð.

Mjög margar vörður eru allt í kring, stórar og smáar og flestar ef ekki allar hlaðnar í seinni tíð. Þessara varða er einnig getið við fornleifar nr. 68.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:032 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	34

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-	-	-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Horfin				

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Ekkert	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	18.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Á Kothólum.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Rúst.

„Kothólar heita hólarnir fyrir sunnan flatirnar, á milli vegarins og Dagverðarár [Fossá ofar]. Þar sér fyrir gömlum fjárhúsatóftum.“ (Örnefnaskrá).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Filma nr./teg. myndar

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:048 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Aðalnr. 35

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-	-	-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst		x

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Horfin					Ekkert	Ekkert	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	18.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Á Hjallhól.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Rúst.

„Hjallhóll heitir mosavaxinn klapparhóll, sem vegurinn liggur sunnan í vestan við túnið. Uppi á honum eru grjótrústir nokkrar.“ (Örnefnaskrá).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Filma nr./teg. myndar

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:033 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	36

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.392 W 021°03.131	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Fjárhús		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Skógrækt	Talsverð	Ágætt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Talsvert	Talsvert	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	18.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Neðst í Grjóthálsi að austanverðu, um 60 m ofan (vestan) við malarveginn gamla. Í skógi.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Fjárhús.

8 x 11 m (A - V). Veggir úr grjóti og torfi, 1 - 1,5 m breiðir og 0,1 - 0,4 m háir.

Tvö hólf eru á rústinni (hólf A og B). Dyr eru á báðum mót austri.

Gólf eru grafin niður í brekkuna.

Rústin er vel gróin mosa og grasi og á henni vaxa barrtré í vesturhluta og birki er allt um kring. Tveir hælar hafa verið reknir niður í austur enda rústarinnar.

Teikning/ljósmynd

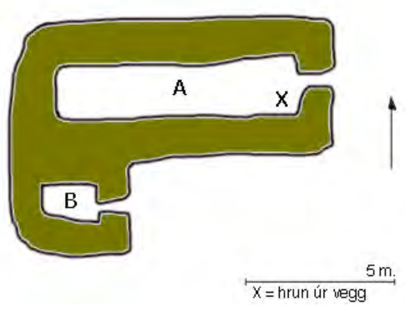

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:037 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústarinnar þarf að rannsaka hana með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	37

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°04.563 W 021°03.184	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Fornleið		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Umferð	Lítil	Sæmilegt	1550-1900		Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	19.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Leiðin liggur frá Úlfljótsvatni til suðurs með Úlfljótsvatnsfjalli í átt að Hlíð. Hún liggur yfirleitt nærri fjallsrótinni.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Fornleið.
Nyrsti hluti leiðarinnar er malarborinn og enn notaður sem akvegur. Þegar kemur að Fossá (neðri mynd) tekur við fáfarnari vegur. Oftast er gatan um 3 m á breidd.
Hægt er að rekja leiðina langleiðina að Hlíð.
Þetta er nær örugglega sama leið og nr. 7.
Hluti af leiðinni hét Fjósaklif þar sem hún fór ofan við fjósin (Örnefnaskrá).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:038 (FSÍ). Mælt er með því að fornleiðin sé nákvæmlega mæld inn í landskerfið (GPS).

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	38

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-	-	-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rústir	Fjárhús	n

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Fundust ekki	-	-		-	-	-	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson		Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Neðst í Grænulágum, skammt fyrir norðan Fossána, trúlega í námundan við þar sem skátaskáli er nú.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Rústir.

„Neðst í Grænulágum eru talsvert stórar rústir á víð og dreif, skammt fyrir norðan Fossána, á móts við Skyggnirinn. Tóftirnar þessar eru skammt hver frá annarri. Engar sagnir hef ég heyrt um þessar rústir, en gamlar eru þær." (Örnefnaskrá).

Hugsast getur að hér sé átt við rústir þær sem skráðar eru nr. 65:1-3, en þær eru afar fornar og mögulega landnámsminjar. Annar möguleiki er að þær séu farnar undir tún sem ræktað var upp fyrir nokkrum áratugum.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	-
Filma nr./teg. myndar	-

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:040 (FSÍ). Mælt er með því að framkvæmdaeftirlit verði þegar og ef framkvæmdir hefjast á svæðinu.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	39

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-	-	-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Stekkir		n

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Fundust ekki	-	-	-	-	-	-	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson		Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Í Grænulágum.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Stekkir.

„Grænulágar heitir hvilftin fyrir sunnan og vestan Sandhólinn, alla leið niður að Fossánni. Í Grænulágum sjást víða merki, helzt ofan til, eftir gömul stekkatún. Þar var oft stíað í nokkra daga fyrir fráfærur, þegar mýbit kom snemma.“ (Örnefnaskrá).

Þessar minjar fundust ekki þrátt fyrir leit. Ekki er víst að þessi „stekkatún“ hafi skilið eftir sig nein mannvirki svipað og stöðlar gera einatt. Stekkatún þessi gætu verið forn tún sem tilheyrt hafa rústum nr. 65:1-3 sem eru mögulega minjar landnámsbæjar eða sels.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	-
Filma nr./teg. myndar	-

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:039 (FSÍ). Mælt er með því að framkvæmdaeftirlit verði þegar og ef framkvæmdir hefjast á svæðinu.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	*Sveitarfélag*	*Tákntala*	*Aðalnr.*
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**40**

Landareign	*Nr*	*Heiti*	*Undirnr.*
Úlfljótsvatn			**1**

Staðfræðikort	*GPS Staðsetning*	*Viðmiðun*	*M.y. sjó*	*Skekkja*
	-	-	-	-

Tegund minja	*Tilgáta*	*Fjöldi*
Ferjustaður		1

Hættumat	*Hætta*	*Ástand*	*Aldur*	*Í eyði*	*Varðveislugildi*	*Minjagildi*	*Merkja?*
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	-	Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	*Dags.*	*Friðlýsa?*	*Friðlýst?*	*Hvenær*
Bjarni F. Einarsson	19.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Á móts við Kvíanes, yfir Úlfljótsvatn.

Heimildir og munnmæli

Sunnlenskar byggðir III. Selfossi 1983.

Lýsing

Ferjustaður.
Trúlega hefur ferjan verið við Skiphól (sbr. örnefnið) og róið yfir í Kvíanes handan vatnsins.
Á Skiphól eru fornleifar nr. 32.
Á myndunum má sjá Kvíanes handan við vatnið.
Skiphóll er ofan við skúrinn.

Stundum var róið frá Úlfljótsvatni.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari: Bjarni F. Einarsson

Filma nr./teg. myndar: Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:067 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	41

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-	-	-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rústir		x

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Fundust ekki	-	-	-	-	-	-	

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	19.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Undir kollóttum klapparhól, syðst í Hömrunum.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Rústir.
„Borgarholt heitir kollóttur klapparhóll, syðst á Hömrunum upp undan Írufossi. ... Austan undir Borgarholtinu, á valllendisflöt, mótar aðeins fyrir einhverjum byggingum, en ógreinilega.“ (Örnefnaskrá).

Rústirnar fundust ekki þrátt fyrir leit.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Filma nr./teg. myndar

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:060 (FSÍ). Rústirnar fundust ekki við vettvangsskoðun. Mælt er með því að framkvæmdaeftirlit verði þegar og ef framkvæmdir hefjast á svæðinu.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**42**

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			**1**

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-	-	-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rústir		2-3

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Fundust ekki	-	-	-		-	-	

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	19.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Á móarrima austan við Keramýrina, suður af Borgarholtinu.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Rústir.

„Austan við Keramýrina, suður af Borgarholtinu, er móarimi. Á honum sést móta fyrir gömlum byggingum, tveimur eða þremur og þeim ekki litlum.“ (Örnefnaskrá).

Rústirnar fundust ekki þrátt fyrir leit.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Filma nr./teg. myndar

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:061 (FSÍ). Rústirnar fundust ekki við vettvangsskoðun.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	43

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°04.534 W 021°05.045	WGS 84		5

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Fornleið	Selstígur	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900		Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	19.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Leiðin í Ingveldarsel. Liggur upp með Fossánni norðanverðri, yfir Selflatir og yfir fjallið til austurs.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Fornleið.

Leiðin hefur legið frá Úlfljótsvatni frá gömlu þjóðleiðinni (nr. 37) upp með Fossá að norðanverðu. Hún liggur aðeins nokkra metra suður af Selflatarselinu (nr. 2) og yfir Selfjallið. Heitir þar Skyrklif.

Leiðin er ekki mjög greinileg þegar hún fer um Selflatirnar.

Leiðin er merkt í dag.

Á efri myndinni sjást rústir selsins á Selflötum.

GPS var mælt þar sem leiðin liggur upp á Selfjallið vestur af seljarústunum.

Teikning/ljósmynd

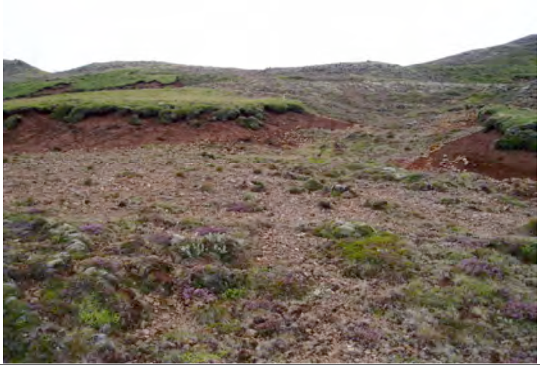

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:043 (FSÍ). Mælt er með því að leiðin verði nákvæmlega mæld inn í landskerfið (GPS).

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	44

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.042 W 021°05.089	WGS 84		7

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Fornleið	Selstígur	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Vegagerð	Lítil	Sæmilegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	19.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Leiðin liggur frá Selflötum norður dalinn yfir holt og hæðir.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Fornleið.

Leiðin er víða 1 - 2 m breið og 0,2 - 0,4 m djúp. Hún er skorinn af malarvegi á nokkrum stöðum og víða liggur hún í malarveginum frá Grafningsréttum norður að Villingavatni.

Hugsanlega hefur leiðin legið fram hjá Selflötum og lengra til suðurs og reyndar má grilla í hana um 60 - 70 m vestur af selinu.

Hugsanlega er þetta sama leið og liggur um Selflatir lengra til suðurs (fornleifar nr. 58).

Leið þessi sker leiðina frá Úlfljótsvatni að Ingveldarsel (fornleifar nr. 43).

GPS var mælt þar sem malarvegurinn sker leiðina í fyrsta sinni í suður enda, skammt norður af Selflatarrústunum (nr. 2).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Mælt er með því að leiðin verði nákvæmlega mæld inn í landskerfið (GPS).

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Aðalnr. 45

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°07.550 W 021°01.147	WGS 84		5

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst	Stekkur	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	19.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Suðvestan í grasi grónni laut skammt austur af malarvegi (að Skinnhúfuhelli).

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Stekkur.

5 x 6 m (VNV - ASA). Veggir úr torfi og grjóti, 1 m breiðir og 0,2 - 0,5 m háir.

1 hólf er á rústinni og vísir að öðru. Op á hólfinu snýr mót SSV.

Út úr rústinni til SSV er veggur eða garður. Er syðsti hluti hans óljós. Hér gæti hafa verið gerði eða að hólfið í norður sé lambakróin og hinn hlutinn sjálfur stekkurinn.

Um 10 m sunnan við rústina virðist vera fjárgata mikil.

Teikning/ljósmynd

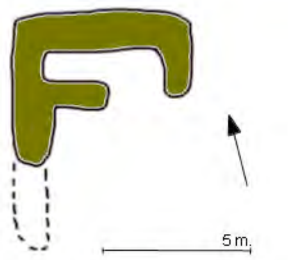

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústarinnar þarf að rannsaka hana með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	46

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°07.545 W 021°01.138	WGS 84		5

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst	Skotbyrgi	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900		Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	19.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Um 20 m suður af fornleifum nr. 45 á brún grasi grónnar lautar.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.
2 x 2,5 m (NNV - SSA). Ekki hægt að greina veggjaþykktir, en hæðin á rústinni er 0,1 - 0,2 m. Gólf eða botn er ferningslaga og ekki víst að hér sé um eiginlegt hús að ræða.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

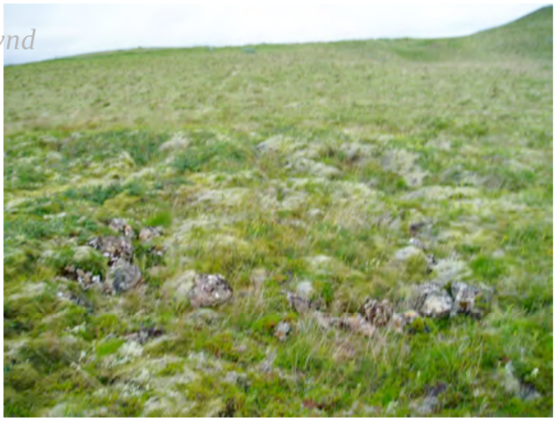

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi rústarinnar þarf að rannsaka hana með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	47

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-	-	-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Ferjustaður		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900		Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	22.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Ofan við Dráttarhlíð rétt ofan við útfall Sogsins.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Ferjustaður.

„Efsti staðurinn þar sem eitt sinn var ferjað varð þó stórvarasamur en hann var yfir Þingvallavatn ofan við Dráttarhlíð. ... Sagt er að eitt sinn hafi orðið stórslys ... Er sagt að við þetta hafi ferjustaðurinn verið lagður af en þess í stað verið farið fyrir neðan Dráttarhlíð gegnt Kaldárhöfða.“ (Örnefnaskrá).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:066 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	48

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-	-	-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Ferjustaður		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
			1550-1900		Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	22.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Fyrir neðan Dráttarhlíð, gegnt Kaldárhöfða.

Heimildir og munnmæli

Sunnlenskar byggðir III. Selfoss 1983.

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Ferjustaður.

„Kallhóll er upp af Þúfnanesinu. Á Kallhól var staðið, þegar ferja var kölluð sunnan frá að Kaldárhöfða. Ferjustaðurinn var skammt fyrir neðan Kerið. Kallhólsbakki heitir bakinn niður við Sogið, austan undir Kallhól.“ (Örnefnaskrá).

Ferjan var flutt á þennan stað eftir slys á forvera hennar ofna við útfall Sogsins (nr. 47) (Sunnlenskar byggðir III:254).

Trúlega er það Kallhóll sem er efsti hóllinn t.h. á neðri myndinni.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:027 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	49

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Skinnhúfuhellir	1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°08.019 W 021°02.073	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Fjárskjól og staður tengdur þjóðtrú		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Hrun	Talsverð	Sæmilegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	22.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Nyrst á Skinnhúfubergi, ca. 200 m vestur af Soginu. Í snarbröttum hömrum við Þingvallavatn. „Að honum liggur pallur í berginu, sem ganga má eftir, nema á einum stað er hann u.þ.b. slitinn í sundur. Þó fara það stundum kindur og fótvissir menn, sem ekki eru lofthræddir.“ (Örnefnaskrá).

Heimildir og munnmæli

Íslenskir sagnaþættir og þjóðsögur VII. Safnað hefir Guðni Jónsson. Reykjavík 1948.

Sigurður Vigfússon. „Rannsókn á hinum forna alþingisstað Íslendinga, og fleira, sem þar að lýtr.“ *Árbók Hins ísl. fornleifafélags 1880-81*. Reykjavík 1881.

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Fjárskjól og staður tengdur þjóðtrú.

Hellirinn er um 20 m víður við munnann, um 20 m djúpur og hæð hans við munnann um 12 - 15 m. Engar hleðslur eru sýnilegar, en nokkuð er af stórgrýti á botni hellisins.

„Þjóðsagnir segja, að í Skinnhúfuhelli hafi búið tröllkona, Skinnhúfa að nafni, og karl hennar, sem Símon hét, hafi búið í öðrum helli, sem við hann er kenndur. Sá hellir er vestan í Skinnhúfubergi, en sá hellir er í Villingavatnslandi.“ (Örnefnaskrá).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:030 og 031 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**50**

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Haugar	**1**

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°07.545 W 021°01.318	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Staður tengdur þjóðtrú	Náttúrumyndanir	3

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	22.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Ofan við útfallið úr Þingvallavatni.

Heimildir og munnmæli

Frásögur um fornaldarleifar 1817-1823. Sveinbjörn Rafnsson bjó til prentunar. Reykjavík 1983:219.
Kristian Kålund. *Íslenskir sögustaðir*. Sunnlendinga fjórðungur. Reykjavík 1984:61.
Sigurður Vigfússon. „Rannsókn á hinum forna alþingisstað Íslendinga, og fleira, sem þar að lýtr.“ *Árbók Hins ísl. fornleifafélags 1880-81*. Reykjavík 1881.
Árnessýsla. Sýslu- og sóknarlýsingar hins ísl. bókmenntafélags. Reykjavík 1979:246.
Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Staður tengdur þjóðtrú.
Haugarnir þrír standa í röð (NV - SA). Miðhaugurinn er sýnu stærstur og í hann er dæld á toppnum. Allir eru haugarnir vel grónir í dag.
„ ...og Haugar hafa þeir verið kallaðir það menn muna: „Úlfljótshaugr“ „Villingahaugr“ og „Ölvishaugr“. Þeir eiga eftir munnmælunum að vera haugar landnámsmanna þeira, er bjuggu á þeim jörðum þar í grend, er við þá eru kendar; ...“ (Sigurður Vigfússon 1881:19).

GPS var mælt á miðhaugnum. Hann er um 10 x 15 m (nokkuð ílangur) og 6 - 7 m hár. Þá er mælt á milli hauganna. Sé mælt annarsstaðar verða málin mun stærri.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:062 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	51

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Bríkarhelliir	1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°07.557 W 021°01.202	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Fjárból		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Hrun	Lítil	Sæmilegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	22.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Í nokkuð bröttu klettabelti skammt austur af útfalli Sogsins.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944.
Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Fjárból.
Hellirinn er um 10 m víður við munnann og 5 m hár.
Dýpt hans er um 10 m.
Innst í hellinum er náttúruleg sylla.
Hvergi mótar fyrir hleðslum.
Að hellinum liggur slóði sem kemur að austanverðu.
Nýrri slóði liggur niður að honum að vestanverðu.
Við munnann er mikið af hvönn.

Hellir þessi var notaður „fyrir fjárskýli til forna á meðan ekki voru til hús fyrir fullorðið fé.“ (Örnefnaskrá).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:028 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	52

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Haugahellir	1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°07.569 W 021°01.310	WGS 84		7

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Fjárból		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Hrun	Lítil	Sæmilegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	22.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Beint niður af Haugunum (miðhaugnum). Í miðjum hlíðum brattra hamra. Á milli Skinnhúfu- og Bríkurhellis.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Fjárból.

Um 2 m víður við munnann og 2 m hár. Dýpt hellisins er um 5 m. Gólf eða botn er mjög hallandi upp á við eftir því sem innar dregur í hellinn. Mikið er af hvönn utan við munnann.

Hellir þessi var notaður „fyrir fjárskýli til forna á meðan ekki voru til hús fyrir fullorðið fé.“ (Örnefnaskrá).

Teikning/ljósmynd

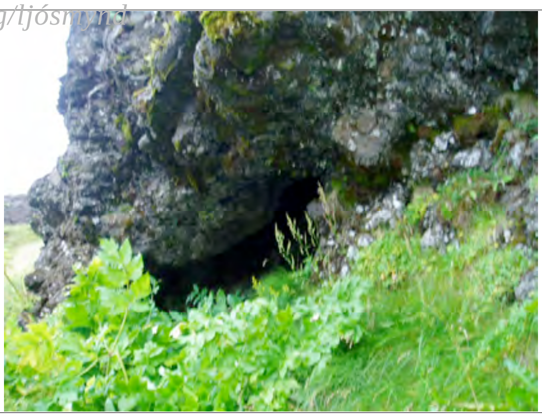

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:029 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	53

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°06.410 W 021°02.480	WGS 84	-	5

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst	Fjárborg	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	1887?

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Talsvert	Talsvert	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	23.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Efst á hól við norðanverða Borgarvík, um 30 - 40 m norðvestur af Úlfljótsvatni og Hrútey.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944.
Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Rúst.

5 x 7 m (NV - SA), veggir úr grjóti, 1 - 1,5 m breiðir og 0,2 - 0,5 m háir. Garðlög eru greinileg á innanverðum langveggjum.

Dyr snúa mót suðaustri.

Rústin er vel gróin.

Um 5 m suður af rústinni gætu leynst rústabrot.

Teikning/ljósmynd

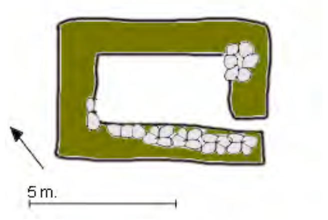

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:023 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	54

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°06.450 W 021°02.485	WGS 84	-	6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Fjárhús		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900	1914?	Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	23.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Í brekku mót norðri, um 5 m vestur af rúst 54:2. Norðan undir klettum.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Fjárhús.
11 x 16,5 m (VNV - ASA). Veggir úr grjóti (og torfi?), 1 - 2,5 m breiðir og 0,1 - 1 m háir. Þrjú hólf eru á rústinni (hólf A - C). Dyr eru á hólfum A og B til norðurs. Ekki eru sýnilegar dyr á hólfi C, en gætu hafa snúið inn í hólf B.
Hólf C gæti verið hlaða.
Garðlög sjást víða að innanverðu í öllum hólfum.
Suðurhluti hólfs A og B er grafinn niður í hólinn eða brekkuna. Gaflar hólfanna eru þétt upp við bakkann.
Kampar í hólfum A og B eru mjög greinilegir og vel farnir.
Vestur veggur hólfs C er nær horfinn.
Rústin er vel gróin grasi.

Teikning/ljósmynd

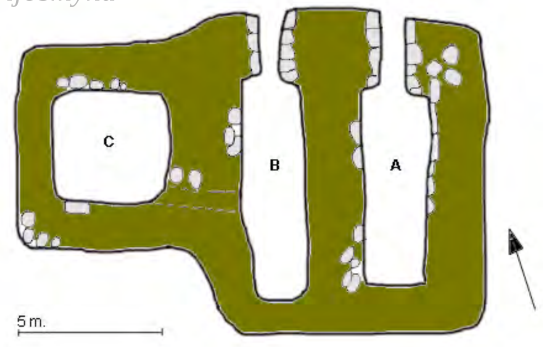

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:024 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	54

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			2

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°06.449 W 021°02.471	WGS 84		5

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst	Fjárskjól	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Talsvert	Talsvert	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	23.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Í brekku að mót suðaustri, 5 metra austur af 54:1. Norðaustan undir klettum.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Rúst.

8,5 x 9 m (A - V). Veggir úr grjóti, 1,5 - 2 m breiðir og 0,1 - 2 m háir.

A.m.k. tvennar dyr eru á rústinni (dyr A og B). Dyr A eru yfirbyggðar, en dyr B hafa hrunið.

Þriðju dyrnar eða op er hugsanlega á vestur vegg (C). Þar gæti fóður hafa verið sett?

Mikið af grjóti við vestur vegg og á gólfi rústarinnar.

Rústin er vel gróin grasi.

Teikning/ljósmynd

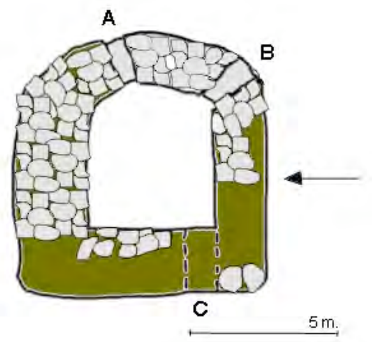

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:025? (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**54**

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			**3**

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°06.446 W 021°02.480	WGS 84		5

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Varða		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	Lélegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	23.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Ofarlega í brekku aðeins nokkra metra sunnan við 54:1. Uppi á klettum.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Varða.
0,7 x 1 m (NV - SA) og 0,4 m há. Varðan er fallin. Varðan sést ekki frá Úlfljótsvatni né úr vestri. Hefur varðað fjárhúsið.

Teikning/ljósmynd

Ljósmyn

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi vörðunnar er mælt með því að hún verði ljósmynduð nánar, botn kannaður og hún svo fjarlægð með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	54

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1-3

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°06.450 W 021°02.485	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rústir og varða	Fjárhús og hlaða	3

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Talsvert	Talsvert	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	23.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Í brekku að mót suðaustri, 5 metra austur af 54:1. Norðan og norðaustan undir klettum.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Rústir og varða.

Rústirnar eru á um 20 x 30 m stóru svæði. Efst er varðan eða því sem næst, uppi á hömrunum. „Fjárhöfðar heita einu nafni hæðirnar fyrir norðan Borgarvíkina. Þar eru grasbrekkur og hvammar neðan til, en klettabelti og berg víða í brúninni. Uppi á Fjárhöfðanum var fjárborg, hlaðin úr grjóti, en nú eru þar tóftir einar. Borgin var lögð niður sem fjárskýli 1887 og byggð fjárhús og heyhlaða. En áður var heyið haft í tóft skammt frá, suður á brúninni, og fénu gefið á gadd, þegar því var gefið. Fjárhús þessi voru lögð niður 1914.“ (Örnefnaskrá).

Efri myndin er tekin u.þ.b. þar sem varðan er.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:024 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	55

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°06.463 W 021°02.304	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst	Fjárborg	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Talsvert	Talsvert	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	23.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Efst á vel grónum hól, um 20 m norðvestur af Úlfljótsvatni og um 100 m NNV af Hrútey. Um 100 m austur af fornleifum nr. 54.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.

Um 11 m í þvermál. Veggir um 2 m á breidd og 0,2 - 0,4 m á hæð.

Rústin er afar ógreinileg og þýfð. Hugsanlega er hólf við hana að vestan og norðvestan verðu.

Hún er mjög vel gróin.

Á henni að sunnan er áberandi fuglastapi.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**56**

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Kænunef	**1**

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-		-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Uppsátur		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Byggingar	Mikil	-	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	23.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Á litlum tanga norðantil í Hagavík.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Uppsátur.

„Kænunef heitir barð, sem myndar lítinn tanga, norðan til í Hagavíkinni. Þar var oft hafður veiðibátur frá Villingavatni. Kænunefsbrekkur heita brekkurnar þar upp undan.“ (Örnefnaskrá).

Í dag eru sumarbústaðir á nefinu sem uppsátrið var trúlega og engar vísbendingar sýnilegar sem benda til uppsátursins.

GPS var mælt þar sem líklegast var talið að uppsátrið hafi verið.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:026 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**57**

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Baulugil	**1**

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-		-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Staður tengdur þjóðtrú		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	-	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Ekkert	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	23.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Í Baulugili.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Staður tengdur þjóðtrú.

„Baulugil heitir gilið sunnan við Skyggnirinn. Það hefir upptök sín í Langadal. Í kringum Baulugil þótti vera villuhætt, einkum í þoku og dimmviðri. Það var kennt einhvers konar reimleika, en óglöggar sagnir eru um uppruna þess reimleika, helzt það hafi ekki verið vanalegur draugur.“ (Örnefnaskrá).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:045 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	58

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°04.224 W 021°04.505	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Fornleið		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900		Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	23.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Frá Baulugili norður á Selflatir.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Fornleið.

Leiðin lá frá Baulugili norður á Selflatir.

„Sellaut heitir mjó laut, sem liggur alla leið sunnan frá Baulugili noður á Selflatir. Götur liggja eftir endilangri Sellautinni.

Leiðin er víða aðeins 0,3 m breið í dag (fjárgata ofan í gamalli leið?). Yfirleitt er hún þó um 2 m breið og 0,3 - 0,7 m djúp.

Líklega sama leið og skráð er undir númerinu 44.

GPS var mælt þar sem þessi leið náði lengst til norðurs. Tók þá við jeppaslóði sem hugsanlega liggur í gömlu götunni.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:046 (FSÍ). Mælt er með því að leiðin verði nákvæmlega mæld inn í landkerfið (GPS).

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	59

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Efjumýrarvarða	1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-	-	-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Landamerkjavarða		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Fannst ekki	-	-	1550-1900		-	-	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	23.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Á litlum klapparhól vestur við Efjumýrar.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Landamerkjavarða.
„Efjumýrarvarða heitir vörðubrot á litlum klapparhól vestur við Efjumýrar. Þar endar Úlfljótsvatnsland í odd. Er þá komið að hreppamörkum Ölfuss- og Grafningshreppa." (Örnefnaskrá).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:044 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	60

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.045 W 021°05.255	WGS 84		7

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst	Beitarhús	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Talsvert	Talsvert	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	1.9.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	-

Lega og staðhættir

Í grasi grónum hvammi í miðjum hlíðum Selfjalls, norðvestan við Selflatir.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.

7,5 x 11 m (A - V). Veggir úr grjóti, 1 - 2 m breiðir og 0,1 - 0,2 m háir. Tvö hólf eru á rústinni (hólf A og B). Dyr eru á hólfi B mót austri. Sjást ekki á hólfi A. Mikið er af grjóti í austanverðu hólfi A (hólf? - kró?).

Gæti þessi rúst hafa tilheyrt Selflataselinu (nr. 2:1-2)? Gæti rústin verið vísbending um ábúð í selinu um tíma?

Teikning/ljósmynd

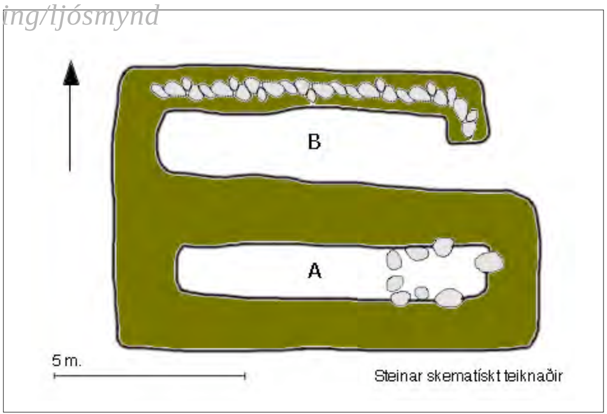

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	61

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.352 W 021°00.519	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Engin	Lélegt	1900-		Ekkert	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	2.9.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Efst á klettahól um 70 m frá Soginu og um 70 m neðan við malarveg. Í holti.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.
5 x 6 m (A - V). Veggir úr grjóti, 1,5 - 2 m breiðir og 0,2 - 0,9 m háir. Dyr trúlega mót suðri.
Rústin er illa farin og hrunin. Í henni er fúasprek og ryðgaðar bárujárnsplötur.
Suður af rústinni virðist vera hleðsla sem myndar dálítið aðhald (kró?). Um 8 m út frá rústinni er stór steinn í þessari hleðslu.
Teikningin er skematísk (rústin er verr farin en teikningin bendir til).

Teikning/ljósmynd

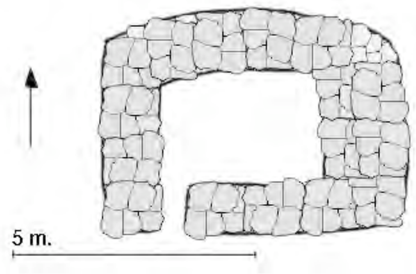

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	62

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°04.574 W 021°01.330	WGS 84		5

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Fornleið		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ábúð	Mikil	Ágætt	1550-1900		Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	2.9.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Liggur frá Heiðartjörn í átt að Keramýri. Í móa.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Fornleið.

Á allt að 5 m breiðu svæði og sumstaðar í tveimur meginrásum þó oftast sé rásin ein. Dýptin er 0,2 - 0,7 m þar sem hún var skoðuð.

Leiðin liggur frá fornleið nr. 13 og eru krossgöturnar nánast undir nýlegum malarvegi sem þarna er skammt norður af Heiðartjörn. Hún liggur vestur í áberandi hæð ofan við Keramýrina og hverfur svo í mýrina.

Hugsanlega hefur hún legið að Ferjunni við Hamarinn (nr. 12).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Mælt er með því að leiðin verði nákvæmlega mæld inn í landskerfið (GPS).

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	63

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°04.566 W 021°04.325	WGS 84		5

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	6.9.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Um 6 - 7 m suður af merktum stíg (fornleifar nr. 43?). Austan megin á hálsi í blásnu holti.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.

3 x 6 m (NA - SV). Veggir úr grjóti 0,5 - 0,7 m breiðir og 0,1 - 0,4 m háir. Tvö hólf eru á rústinni (hólf A og B). Dyr eru á hólfi A til suðvesturs. Dyr á hólfi B voru ekki greinanlegar, en gætu hafa verið við norðaustur gaflinn.
Norðaustur gaflinn er ógreinilegur (sér ekki í steina). Rústin er mjög m.a. vel vaxin mosa, lyngi og grasi. Lítil varða er um 25 m VSV af rústinni. Virðist hún nýleg.

Teikning/ljósmynd

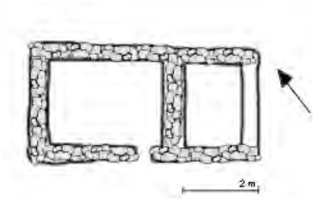

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	64

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.131 W 021°03.443	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Vörður		2

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ábúð	Lítil	Lélegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	6.9.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Efst á gjörblásnum hól sem er norðaustan við skátaskála.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Vörður.

1) Varða.

Um 1 m í þvermál og 0,4 m há. Botn vörðunnar er mosavaxin og þar eru stærri steinar en í vörðunni að öðru leyti. Virðst efri hluti vera yngri.

1 m norður af vörðu 1) er varða 2):

2) Varða

Um 0,9 m í þvermál og 0,2 m há. Allt er grjótið smátt og varðan virðist vera ung.

GPS mælt við vörðu 1).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Mælt er með því að vörðurnar verði ljósmyndaðar frekar og botnar þeirra kannaðir ef ekki er hægt að tryggja öryggi þeirra.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Aðalnr. **65**

Sýsla: Árnessýsla
Sveitarfélag: Grafningshreppur
Tákntala: 8715

Landareign: Úlfljótsvatn
Nr:
Heiti:
Undirnr. **1**

Staðfræðikort:
GPS Staðsetning: N 64°04.591 W 021°03.322
Viðmiðun: WGS 84
M.y. sjó:
Skekkja: 5

Tegund minja: Rúst
Tilgáta: Fjós
Fjöldi: 1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Skógur	Lítil	Ágætt	-1550	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Hátt	Hátt	Já

Skrásetjari: Bjarni F. Einarsson
Dags.: 6.9.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
-	Nei	

Lega og staðhættir

Á hálsi skammt norður af Fossá og vestur af skátaskála. Í skóglendi.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.
6 x 11 m (NNV - SSA). Veggir úr torfi (og grjóti?), 1,5 - 2 m breiðir og 0,2 - 0,4 m háir. Hugsanlega eru tvö hólf í rústinni, en ekki er það öruggt. Dyr eru ekki greinanlegar. Rústin er greinileg þó hún falli sérstaklega vel inn í landið.
Rústin er m.a. vel vaxin mosa, lyngi og víði.

Ekki er loku fyrir það skotið að langveggir rústarinnar séu lítillega sveigðir út á við.
Formið, legan og ástandið bendir til þess að hér sé um forna rúst að ræða (landnámsöld?).

7 m austur af rúst 65:1) er rúst 65:2).

Teikning/ljósmynd

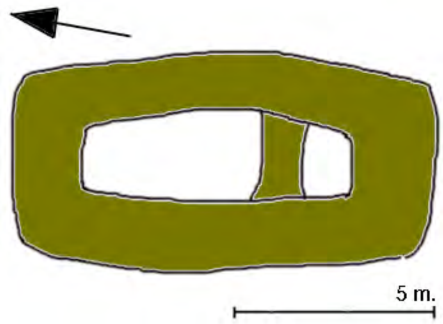

Ljósmynd

Ljósmyndari: Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar: Olympus mju 300

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Aðalnr. **65**

Sýsla: Árnessýsla
Sveitarfélag: Grafningshreppur
Táknatala: 8715

Landareign: Úlfljótsvatn
Nr:
Heiti:
Undirnr. **2**

Staðfræðikort:
GPS Staðsetning: N 64°04.596 W 021°03.310
Viðmiðun: WGS 84
M.y. sjó:
Skekkja: 5

Tegund minja: Rústir
Tilgáta: Skáli
Fjöldi: 1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Skógur	Lítil	Ágætt	-1550	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Hátt	Hátt	Já

Skrásetjari: Bjarni F. Einarsson
Dags.: 6.9.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
-	Nei	

Lega og staðhættir

Á hálsi skammt norður af Fossá og vestur af skátaskála. 7 m austur af rúst 65:1. Í skóglendi.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.

6,5 x 14 m (A - V). Veggir úr torfi (og grjóti?), um 2 m breiðir og 0,3 - 0,5 m háir.
Dyr eru ekki greinanlegar.
Rústin er m.a. vel vaxin mosa, lyngi og víði.

Ekki er loku fyrir það skotið að langveggir rústarinnar séu lítillega sveigðir út á við.
Formið, legan og ástandið bendir til þess að hér sé um forna rúst að ræða (landnámsöld?).

7 m vestur af rúst 65:2) er rúst 65:1).

Teikning/ljósmynd

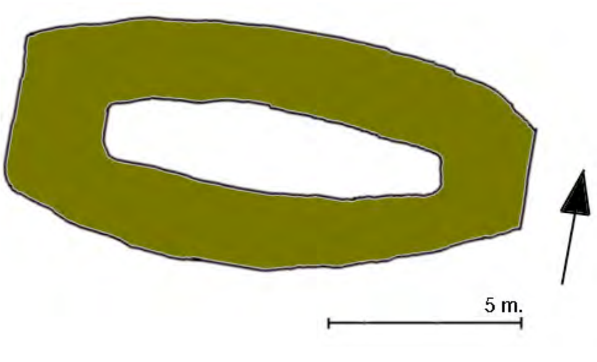

Ljósmynd

Ljósmyndari: Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar: Olympus mju 300

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	65

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			3

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°03.311 W 021°04.590	WGS 84		5

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rústir		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Skógur	Lítil	Ágætt	-1550	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Hátt	Hátt	Já

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	6.9.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
-	Nei	

Lega og staðhættir

Á hálsi skammt norður af Fossá og vestur af skátaskála. 6 m suðaustur af rúst 65:1. Í skóglendi.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.

4,5 x 5,5 m (NV - SA). Veggir úr torfi (og grjóti?), 1,5 - 2 m breiðir og 0,2 - 0,5 m háir. Dyr ekki greinanlegar. Rústin er m.a. mjög vaxin birki, lyngi og mosa. Erfitt er að greina stærð rústarinnar vegna gróðursins.

Teikning/ljósmynd

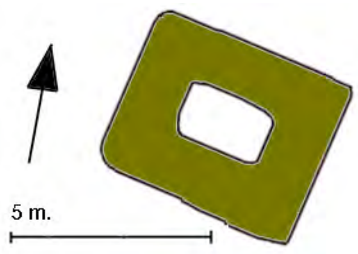

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknfalta	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	65

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1-3

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°04.591 W 021°03.322	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Eyðibýli	Landnámsbýli	3

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Skógur	Lítil	Ágætt	-1550	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Hátt	Hátt	Já

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	6.9.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
-	Nei	

Lega og staðhættir

Á hálsi skammt norður af Fossá og vestur af skátaskála. Í skóglendi.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rústir.

Rústirnar eru á um 40 - 50 m stóru svæði í dálitlum halla niður að Fossá. Þær eru ógreinilegar í fyrstu en teikna sig greinilega þegar þær eru skoðaðar.

Form, lega og ástand benda til þess að rústirnar séu mjög fornar, líklega frá því fyrir 1000. Hugsanlega eru þetta leifar af kotbýli eða selstöðu eða hvorutveggja.

7 m ofan við rúst 2 er trúlega hin gamla fornleið í Ingveldarsel (fornleifar nr. 43).

Rústirnar eru á hjallanum á bak við skálann, hægra megin á myndinni. Fossáin rennur hjá. Hugsanlega eru þetta rústirna sem Örnefnaskrá tilgreinir sem talsvert stórar rústir og gamlar (sjá nr. 38).

Ekki er hægt að útiloka að fleiri fornar rústir finnist á svæðinu, en vegna skógarins er leit afar erfið.

Teikning/ljósmynd

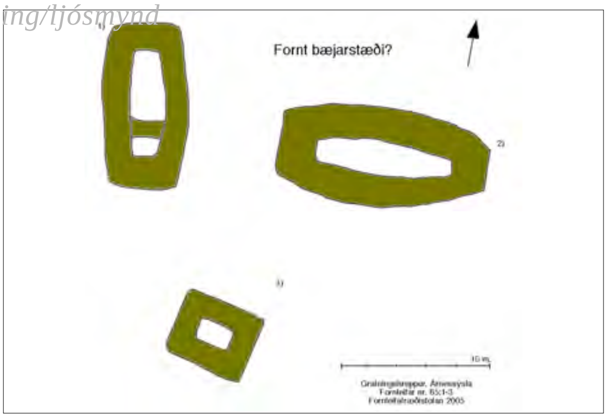

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**66**

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			**1**

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°02.579 W 021°07.599	WGS 84		8

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Varða		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	Lélegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	8.09.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Um 100 m norður af austur hluta mýrar (Efjumýrar?) og um 80 m suðaustur af merktum göngustíg. Á lágum bergás uppi á fjalli. Mosaþembur.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Varða.
Um 1 x 1,3 m (A - V) og 0,8 m há. Úr grjóti.
Um 700 - 800 m frá girðingu á fjallinu (landamerkjunum?).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Mælt er með því að varðan verði ljósmynduð frekar og botn hennar kannaður ef ekki er hægt að tryggja öryggi hennar.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	67

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°03.048 W 021°07.352	WGS 84		7

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Varða		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	Lélegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	8.09.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Efst á mosavöxnum hól.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Varða.

Um 1 m í þvermál og 0,3 m há. Úr grjóti.

Varðan er nær algerlega fallin og reyndar ekki alveg hægt að staðfesta sem vörðu.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Mælt er með því að varðan verði ljósmynduð frekar og botn hennar kannaður ef ekki er hægt að tryggja öryggi hennar.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**68**

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			**1**

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.390 W 021°03.573	WGS 84		7

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Varða		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	9.09.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Efst á fjalli, á vestanverðum flötum móa, um 60 m suðaustur af ljósleiðara.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Varða.
Um 1 m í þvermál og 0,6 m há. Varðan er nokkuð fallin, en trúlega hefur hluti hennar verið endurgerður með því að kasta í hana smáu grjóti. Neðstu steinar eru talsvert mosavaxnir.

Á svæðinu til austurs og norðuausturs eru margar nýlegar og illa gerðar vörður (10 - 15 stk?). Þær eru ekki skráðar hér, en um er að ræða sömu vörður og getið er við fornleifar nr. 33 (Nónvörðu). Hugsanlega hefur varða þessi varðað fornleifar nr. 69?

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Mælt er með því að varðan verði ljósmynduð frekar og botn hennar kannaður ef ekki er hægt að tryggja öryggi hennar.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	69

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			1

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.365 W 021°03.503	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Byrgi	Skotbyrgi - landmælingapkt.	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ekkert	Engin	Sæmilegt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	9.09.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Efst á bergkolli á fjallstoppi.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Byrgi.

5 x 7 m (NNV - SSA). Veggir úr grjóti, um 1 - 1,5 m breiðir og 0,2 - 0,3 m háir.

Engar dyr eru sýnilegar, enda rústin talsvert farin að falla fram af bergkollinum sem hún hvílir á.

Botn byrgisins er sléttur og nokkuð gróin mosa og lyngi.

Hugsanlega hefur varða (fornleifar nr. 68) varðað þetta mannvirki?

Útsýnið frá byrginu er stórbrotið, en Úlfljótsvatnsbærinn sést þó ekki.

Mannvirkið gæti verið skotbyrgi eða minjar eftir dönsku landmælingamennina um aldamótin 1900.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	*Sveitarfélag*	*Tákntala*	*Aðalnr.*
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**70**

Landareign	*Nr*	*Heiti*	*Undirnr.*
Úlfljótsvatn		Úlfljótsvatn	**1**

Staðfræðikort	*GPS Staðsetning*	*Viðmiðun*	*M.y. sjó*	*Skekkja*
	N 64°04.973 W 021°02.968	WGS 84	-	6

Tegund minja	*Tilgáta*	*Fjöldi*
Bæjarstæði		1

Hættumat	*Hætta*	*Ástand*	*Aldur*	*Í eyði*	*Varðveislugildi*	*Minjagildi*	*Merkja?*
Ábúð	Lítil	Sléttað	1550-1900		Talsvert	Talsvert	Nei

Skrásetjari	*Dags.*	*Friðlýsa?*	*Friðlýst?*	*Hvenær*
Bjarni F. Einarsson	15.08.2005	Nei	Nei	-

Lega og staðhættir

Sunnan við kirkjuna niður við vatnið. Að hluta til undir nýlegu bílastæði.

Heimildir og munnmæli

Íslenskt fornbréfasafn. I. Bindi. Kaupmannahöfn 1857-76:409.
Sama. IV. Bindi. Kaupmannahöfn 1897:92-93.
Jarðabók Árna Magnússonar og Páls Vídalíns. Annað bindi. Kaupmannahöfn 1918-1921:381-83.
Sunnlenskar byggðir III. Selfoss 1983:267.
Túnakort 1918. Úlfljótsvatn. Handrit. Þjóðskjalasafn Íslands.
Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Bæjarstæði.
Staðurinn er allur sléttaður í seinni tíð og engin form eða veggjabrot sýnileg lengur. Þó má ætla að rústasvæðið (sem enn hvílir undir sverðinum) sé um 15 x 25/35 m stórt (A - V). Bílastæði er yfir rústunum að hluta.
Svæðið er vel gróið.

Teikning/ljósmynd

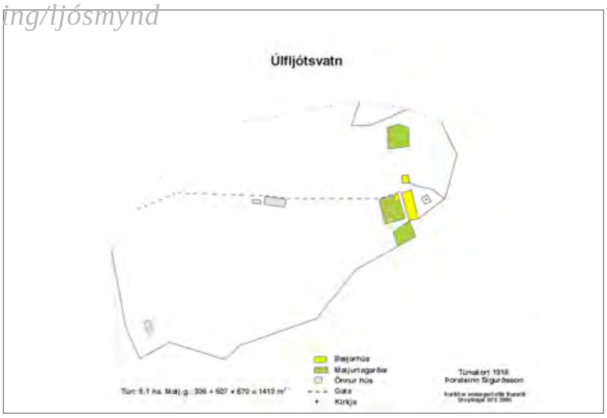

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:001 (FSÍ). Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknstala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**70**

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			**2**

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-	-	-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst	Fjárhús	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Horfin					Ekkert	Ekkert	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	15.08.2005	Nei	Nei	-

Lega og staðhættir

Sennilega á þeim stað þar sem útihús bæjarins standa nú skammt frá Grásteini.

Heimildir og munnmæli

Túnakort 1918. Úlfljótsvatn. Handrit. Þjóðskjalasafn Íslands.
Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Rúst.
Í Örnefnaskrá segir svo: „Fjárhústún heitir syðsti hluti Upptúnsins, og eru þar enn fjárhús.“ (Örnefnaskrá).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	-
Filma nr./teg. myndar	-

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:003 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	70

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Gvendarbrunnur	3

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-	-	-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Vatnsból		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Vatn	Mikil	-	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	15.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Undir yfirborði Úlfljótsvatns, rétt fyrir utan strönd Kirkjulágarinnar, norðan við kirkjuna.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Vatnsból.

Bólið fór undir vatn þegar hækkað var í því vegna virkjanaframkvæmda í Soginu. Mun vatnið hafa hækkað um 0,8 m.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:007 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	*Sveitarfélag*	*Tákntala*	*Aðalnr.*
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**70**

Landareign	*Nr*	*Heiti*	*Undirnr.*
Úlfljótsvatn		Lindin	**4**

Staðfræðikort	*GPS Staðsetning*	*Viðmiðun*	*M.y. sjó*	*Skekkja*
	N 64°05.996 W 021°02.942	WGS 84		8

Tegund minja	*Tilgáta*	*Fjöldi*
Vatnsból		1

Hættumat	*Hætta*	*Ástand*	*Aldur*	*Í eyði*	*Varðveislugildi*	*Minjagildi*	*Merkja?*
Vatn	Talsverð	Sæmilegt	1550-1900		Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	*Dags.*	*Friðlýsa?*	*Friðlýst?*	*Hvenær*
Bjarni F. Einarsson	15.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Norðaustan undir Kirkjuhól, í flæðarmáli Úlfljótsvatns.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Vatnsból.

„Lindin kemur undan hólnum, sem kirkjan stendur á. Hún er miklu vatnsmeiri en Gvendarbrunnur. Það hefir verið aðalvatnsból á Úlfljótsvatni frá ómunatíð og er enn. Hún fór líka á kaf, þeggar hækkað var í vatninu, en henni var bjargað með því að steypa utan um hana og láta vatnið í henni hækka á þann hátt. Vatnshrútur dælir vatninu í bæinn.“ (Örnefnaskrá).

Utan um Lindina hefur um 1 x 1,5 stór og um 0,8 m há þró verið steypt. Upp úr henni er járnrör sem girðingarvír hefur verið festur.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:008 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**70**

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Grásteinn	**5**

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.869 W 021°03.101	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Staður tengdur þjóðtrú		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Ábúð	Lítil	Ágætt	1550-1900	

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	15.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Sunnanlega og efst á aflöngum hól í túni á milli núverandi bæjarstæðis og útihúsa. Við girðingu.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Staður tengdur þjóðtrú.

„Það var trú manna, að í honum byggi huldufólk.“ (Örnefnaskrá).

Steinninn hefur greinilega verið færður.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:012 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Táknatala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**70**

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn		Hesthúshóll	**6**

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-	-	-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst	Hesthús	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Horfin				

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Ekkert	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	15.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Hefur líklega staðið á svipuðum slóðum og útihús bæjarins standa nú skammt frá Grásteini.

Heimildir og munnmæli

Örnefnaskrá. Úlfljótsvatn. Handrit 1944. Örnefnastofnun Íslands.

Lýsing

Rúst.

„Harðhaus var hóllinn nefndur suður af heyhlöðunni, á meðan hann var kargaþýfður, en nú er hann oftast nefndur Hesthúshóll.“ (Örnefnaskrá).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari

Filma nr./teg. myndar

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:011 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	**70**

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			7

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°06.021 W 021°03.024	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Rúst		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900		Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	15.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Í brattri brekku norðvestan við Kirkjulágina.

Heimildir og munnmæli

Lýsing

Rúst.

5 x 7 m (VNV - ASA). Veggir óljósir, en trúlega úr tofi, um 1,5 m breiðir og 0,1 - 0,2 m háir. Allt að 1 m djúp hola grafin niður fyrir gólfi (jarðhýsi?).

Rústin er mjög vel gróin grasi og elftingu.

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Ef ekki er hægt að tryggja öryggi minjanna þarf að rannsaka þær með leyfi Fornleifaverndar ríkisins.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala	Aðalnr.
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715	70

Landareign	Nr	Heiti	Undirnr.
Úlfljótsvatn			8

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	N 64°05.588 W 021°02.567	WGS 84		6

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Staður tengdur þjóðtrú		1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði	Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Engin	Ágætt	1550-1900		Lítið	Lítið	Nei

Skrásetjari	Dags.	Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Bjarni F. Einarsson	19.08.2005	Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Í „útsuðurhorni“ kirkjugarðsins á Úlfljótsvatni. Trúlega er það suðaustur hornið.

Heimildir og munnmæli

Björn Bjarnason. *Sagnakver II*. Ísafirði 1903.

Lýsing

Staður tengdur þjóðtrú.
„Í útsuðurhorni á Úlfljótsvatnskirkjugarði er leiði, sem nú er lágt og lítið um sig. Þar kvað vera grafinn útlendur höfðingi, sumir segja danskur aðalsmaður, er vera skyldi höfuðsmaður á Íslandi. Hann ljezt í hafi á leið út hingað, en mælti svo fyrir áður hann dó, að smíða skyldi þegar utan um sig og leggja með sjer í kistuna allt gull sitt og gersemar, skyldi síðan kistunni skotið fyrir borð og hún grafin að þeirri kirkju, er næst stæði þeim stað, er hana bæri að landi, því þar mundi beztur legstaður á Íslandi. Nokkru síðar fannst kistan undir fossi þeim í Soginu, er síða heitir Kistufoss. Það er í Úlfljótsvatnskirkjusókn og því var hún jarðsett að þeirri kirkju.“ (Björn Bjarnason 1903).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	Bjarni F. Einarsson
Filma nr./teg. myndar	Olympus mju 300

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:063 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.

Fornleifaskrá Úlfljótsvatns í Grafningi

Aðalnr.	70
Undirnr.	9

Sýsla	Sveitarfélag	Tákntala
Árnessýsla	Grafningshreppur	8715

Landareign	Nr	Heiti
Úlfljótsvatn		

Staðfræðikort	GPS Staðsetning	Viðmiðun	M.y. sjó	Skekkja
	-	-		-

Tegund minja	Tilgáta	Fjöldi
Blótsteinn	Vígsluvatnssteinn	1

Hættumat	Hætta	Ástand	Aldur	Í eyði
Horfinn				

Varðveislugildi	Minjagildi	Merkja?
Ekkert	Ekkert	Nei

Skrásetjari	Dags.
Bjarni F. Einarsson	22.08.2005

Friðlýsa?	Friðlýst?	Hvenær
Nei	Nei	

Lega og staðhættir

Við kirkjuna?

Heimildir og munnmæli

Kristian Kålund. *Íslenskir sögustaðir.* Sunnlendinga fjórðungur. Reykjavík 1984.

Lýsing

Blótsteinn.

Um stein þennan er ekkert meir vitað en það sem fram kemur í heimildinni: „Slíkir steinar þekkjast sem sé allvíða á Íslandi, svipaður steinn er á prestsetrinu Þingvöllum, annar á að vera á Úlfljótsvatni...“ (Kålund 1984:64).

Teikning/ljósmynd

Ljósmynd

Ljósmyndari	-
Filma nr./teg. myndar	-

Athugasemdir

Áður skráð sem nr. ÁR-479:065 (FSÍ). Engra mótvægisaðgerða er þörf.